

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

для здобуття освітнього рівня бакалавра

**На тему: “ Теоретичні та практичні аспекти складання фінансової
звітності підприємства для оцінки його фінансового стану ”**

Виконав: студент 2 курсу, групи ОО-21ст
напряму підготовки (спеціальності)

071 “Облік і оподаткування”

Каліка С.І.

Керівник: Банашкевич Т.П.

Рецензент: Ємець О.І.

Івано-Франківськ -2020

Державний вищий навчальний заклад
"Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Факультет _____ Економічний _____
Кафедра _____ Обліку і аудиту _____
Освітній рівень _____ Бакалавр _____
Напрямок підготовки (Спеціальність) _____ 071 "Облік і оподаткування"
(цифри і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
(підпис)
проф. Баланюк І. Ф.
(прізвище, ініціали)
"10" жовтня 2019 р.

ЗАВДАННЯ

НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Каліні Степану Ігоровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи "Теоретичні та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану",

керівник роботи Банашикевич Тетяна Петрівна, викладач кафедри обліку і аудиту

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом університету від "___" _____ 20 №. _____

2. Строк подання студентом роботи 15.05.2020 р.

3. Вихідні дані до роботи дослідження на прикладі ТзОВ "Захід агропродукт"

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- розкрити економічну суть фінансової звітності та її значення в управлінні підприємством;
- обґрунтувати класифікацію фінансової звітності підприємства та принципи її складання;
- дослідити нормативно-правове забезпечення складання фінансової звітності підприємства;
- розглянути методику складання форми № 1 "Баланс" (Звіт про фінансовий стан) та форми № 2 "Звіт про фінансові результати" (Звіт про сукупний дохід);
- розглянути формування показників інших форм фінансової звітності;
- ознайомитися з методичними основами складання фінансової

звітності на основі міжнародних стандартів;

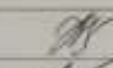
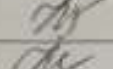
– з'ясувати інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства;

– здійснити оцінку фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності

– запропонувати напрями покращання фінансового стану підприємства в умовах антикризового управління.

5. Перелік графічного матеріалу аналітичні таблиці, рисунки

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видан	завдання прийняв
№ 1	Банашикевич Т.П., викладач		
№ 2	Банашикевич Т.П., викладач		
№ 3	Банашикевич Т.П., викладач		

7. Дата видачі завдання 13.10.2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Срок виконання етапів роботи	Примітка
1	Розділ 1. Теоретичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану	17.02.2020 р.	
2	Розділ 2. Практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства	16.03.2020 р.	
3	Розділ 3. Фінансова звітність підприємства як основа оцінки його фінансового стану	17.04.2020 р.	

Студент

Каліка С.І.

Підписав до виконання

Керівник роботи

Банашикевич Т.П.

Підписав до виконання

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

ВІДГУК
на бакалаврську роботу
студента 2 курсу групи ОО(ст)-21

Каліки Степана Ігоровича
на тему:

"Теоретичні та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану"

Актуальність теми. Сучасний стан нормативно-методичного забезпечення податків, обліку і звітності порушує питання бухгалтерського обліку як системи, що формує у формі звітів єдину й об'єктивну інформацію про фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, з якої визначаються державні, підприємницькі, інвестиційні рішення, база оподаткування та інші важливі показники та рішення.

Для нормального функціонування підприємства необхідне оперативне та обгрунтоване прийняття рішень, правильність та своєчасність яких ґрунтується на використанні інформації, яка дозволяє керівництву контролювати поточну діяльність, планувати тактику і стратегію розвитку в майбутньому, раціонально використовувати ресурси, здійснювати оцінку результатів роботи підприємства. Саме таку систему узагальнюючих показників фінансового стану підприємства формує звітність. Все вищезазначене засвідчує актуальність поданого до захисту дослідження.

Самостійні розробки і пропозиції автора. Базою для вивчення теоретичних і практичних аспектів мети бакалаврської роботи обрано ТзОВ "Захід агропродукт".

На прикладі її діяльності досліджено теоретичні та практичні засади формування фінансової звітності господарюючого суб'єкта з метою застосування її показників для оцінки фінансового стану підприємства.

Недоліки. Достатній науковий і практичний рівень виконання бакалаврської роботи доцільно було підвищити через дослідження особливостей удосконалення фінансової звітності підприємств в умовах застосування пакетів прикладних програм.

Оцінка бакалаврської роботи. Бакалаврська робота написана економічно грамотно, повністю розкриває тему дослідження, матеріал викладено в логічній послідовності, між розділами простежується взаємозв'язок, наведено ґрунтовні пропозиції та рекомендації. Висновки, запропоновані автором, відображають зміст дослідження, сформульовані чітко і лаконічно.

Загальний висновок. Бакалаврська робота на тему "Теоретичні та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану" виконана відповідно до вимог, які ставляться до даного виду наукових робіт, допускається до захисту з оцінкою "відмінно", а її автор Каліка Степан Ігорович заслуговує присудження кваліфікації бакалавра з обліку і оподаткування.

Науковий керівник:
викладач кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ "Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника"

Банашкевич Т.П.

"12" травня 2020 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на бакалаврську роботу
студента 2 курсу групи ОО(ст)-21

Каліки Степана Ігоровича

на тему: **“Теоретичні та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану”**

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки бухгалтерська звітність господарюючих суб'єктів є основним засобом комунікації і найважливішим елементом інформаційного забезпечення процесу управління. Така ситуація вимагає нових підходів до побудови системи обліку і звітності із врахуванням особливостей діяльності кожного господарюючого суб'єкта, а також відповідних змін законодавства, що й зумовлює актуальність теми бакалаврської роботи.

Самостійні розробки і пропозиції автора. У роботі автором досліджено методичні основи складання фінансової звітності на основі міжнародних стандартів.

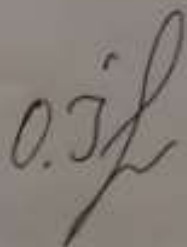
Практичне значення роботи. Реалізація внесених пропозицій і рекомендацій дозволить покращити фінансовий стан підприємства в умовах антикризового управління.

Загальний висновок. Бакалаврська робота Каліки Степана Ігоровича на тему: “Теоретичні та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану” виконана відповідно до вимог, які ставляться МОН України до такого виду наукових робіт, допускається до захисту з високою позитивною оцінкою, а її автор Каліки Степан Ігорович заслуговує на присвоєння кваліфікації бакалавра з обліку і оподаткування.

Рецензент

к.е.н. доцент кафедри теоретичної
і прикладної економіки
ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

“12” травня 2020 р.

Ємець О.І.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану	
1.1. Економічна суть фінансової звітності та її значення в управлінні підприємством.....	6
1.2. Класифікація фінансової звітності підприємства та принципи її складання.....	12
1.3. Нормативно-правове забезпечення складання фінансової звітності підприємства.....	19
РОЗДІЛ 2. Практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства	
2.1. Методика складання основної форми фінансової звітності № 1 “Баланс” (Звіт про фінансовий стан).....	25
2.2. Формування показників інших форм фінансової звітності.....	32
2.3. Методичні основи складання фінансової звітності на основі міжнародних стандартів.....	39
РОЗДІЛ 3. Фінансова звітність підприємства як основа оцінки його фінансового стану	
3.1. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.....	46
3.2. Оцінка фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності.....	53
3.3. Напрями покращання фінансового стану підприємства в умовах антикризового управління.....	59
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Складання фінансової звітності є завершальною процедурою у обліковому процесі. Особливо це питання набуває актуальності у період реформ у системі вітчизняного бухгалтерського обліку, які полягають у переході на міжнародні стандарти із урахуванням вимог національних П(С)БО. Дані фінансової звітності є інформаційним масивом показників, на основі яких можна оцінити фінансовий стан підприємства, проаналізувати його результати діяльності із визначенням причин у разі негативного значення, а також проконтролювати рух грошових ресурсів господарюючого суб'єкта у звітному періоді. Роль фінансової звітності у системі управління підприємством полягає у її інформаційній місткості для проведення комплексного фінансового аналізу. Останній застосовують для оцінки поточного ефективного функціонування підприємства і прогнозування його майбутніх перспектив.

Застосування прийомів фінансового аналізу у процесі оцінки показників фінансової звітності створює можливості для необхідного інформування користувачів та забезпечення прийняття ними правильних рішень, які пов'язані із визначенням способів покращення фінансового стану підприємства.

Проблеми щодо складання та подання фінансової звітності, зокрема її нормативно-правового регулювання і застосування в управлінській системі підприємства досліджувались у наукових здобутках таких вчених-економістів як: М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Л.М. Білої, А.М. Герасимовича, В.П. Завгороднього, В.В. Сопка, В. Юденко та інших. Однак процес удосконалення організаційно-методологічних аспектів формування та застосування показників фінансової звітності для управління підприємством до сьогодні не є завершеним, що означає перспективи для подальших досліджень у цьому науковому напрямі.

Саме вагомість і доцільність формування обґрунтованих науковими дослідженнями пропозицій з удосконалення організації та методики узагальнення даних у фінансовій звітності і її значення у прийнятті управлінських рішень щодо діяльності підприємства, при врахуванні здобутків

національної і світової облікової теорії та практики засвідчують актуальність теми даного бакалаврського дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження у бакалаврській роботі є обґрунтування теоретичних і практичних засад формування фінансової звітності господарюючого суб'єкта з метою застосування її показників для оцінки фінансового стану підприємства, а також визначення рекомендацій щодо покращення наявної методики із врахуванням вимог міжнародних стандартів обліку.

Задля досягнення мети при написанні бакалаврської роботи було сформовано такі завдання:

- розкрити економічну суть фінансової звітності та її значення в управлінні підприємством;
- обґрунтувати класифікацію фінансової звітності підприємства та принципи її складання;
- дослідити нормативно-правове забезпечення складання фінансової звітності підприємства;
- розглянути методику складання форми № 1 “Баланс” (Звіт про фінансовий стан) та форми № 2 “Звіт про фінансові результати” (Звіт про сукупний дохід);
- розглянути формування показників інших форм фінансової звітності;
- ознайомитися з методичними основами складання фінансової звітності на основі міжнародних стандартів;
- з'ясувати інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства;
- здійснити оцінку фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності
- запропонувати напрями покращання фінансового стану підприємства в умовах антикризового управління.

Об'єктом дослідження є процес складання фінансової звітності,

інформативність якої полягає у можливості на основі її даних проаналізувати фінансовий стан підприємства із подальшою передачею аналітичної інформації управлінському персоналу.

Предметом дослідження є сукупність організаційних, теоретичних, методичних і прикладних положень з питань узагальнення обліковий даних у звітних формах із подальшим застосуванням у системі управління підприємством.

Методи дослідження. Наукове дослідження проведено із застосуванням таких методів: системного, діалектичного і нормативно-правових підходів щодо методики формування показників бухгалтерської звітності, їх обліку та аналізу, а також оцінки прийнятності сучасним умовам господарювання діючого нормативно-правового забезпечення.

Крім того для досягнення поставлених при написанні даної бакалаврської роботи застосовувались загальнонаукові методи: аналізу і синтезу, індукції і дедукції – зокрема для вивчення сучасного стану і методики формування звітних показників; порівняльних оцінок – на основі якого розкрито суть фінансової звітності і її класифікаційні ознаки, а також методи статистики і вибіркового.

Інформаційною базою для дослідження використовувались нормативно-законодавчі акти щодо регламентації обліку, методика і інструктивний матеріал щодо формування та застосування звітних даних у системі управління, наукові досягнення вітчизняних і зарубіжних вчених щодо теоретичних, так і прикладних концепцій, , оцінка фактичних даних суб'єкта із матеріалами особистих спостережень.

Структура і обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаної літератури, додатків. Робота виконана на 66 сторінках, ілюстрована 12 таблицями, 11 рисунками та 6 додатками. Список літератури включає 84 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

Теоретичні аспекти складання фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану

1.1. Економічна суть фінансової звітності та її значення в управлінні підприємством

Сучасні умови господарювання передбачають для бухгалтерського обліку не лише виконання інформаційної, контрольної й аналітичної функції, але також комунікаційної, що означає передачу управлінському персоналу інформації для прийняття ними ефективних управлінських рішень.

В обліковій системі усі дані, які отримані у процесі ведення фінансово-господарської діяльності суб'єкта повинні бути юридично зафіксовані первинними документами, надалі згруповані та накопичені із одночасним зберіганням в облікових регістрах аналітичного та синтетичного обліку, узагальнені із даних рахунків обліку у оборотно-сальдових відомостях та подані користувачам у визначеному вигляді, формою якого є звітність.

Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” передбачає мету ведення бухгалтерського обліку та формування показників фінансової звітності, яка передбачає формування і подання повних, правдивих, неупереджених інформаційних облікових даних внутрішнім і зовнішнім користувачам щодо фінансового становища господарюючого суб'єкта, результатів діяльності і руху грошових ресурсів підприємства [21].

Звітність являється однією із складових облікової системи кожного підприємства. Її значення підвищується при сучасному впровадженні національних стандартів і їх приведенні до міжнародних вимог та удосконаленні системи оподаткування в Україні.

Звітність являє системну сукупність взаємопов'язаних узагальнених показників, які відображають стан і використання оборотних і основних засобів, джерела їх утворення, дані про фінансові результати за звітний період,

а також напрями використання суб'єктом прибутку та інше. На її основі оцінюють. Вона дозволяє оцінити грошову вартість майна, оборотних ліквідних господарських засобів, питому вагу власних і залучених коштів господарюючого суб'єкта. Саме на основі звітних даних управлінський персонал проводить аналіз діяльності та отримує інформацію для її планування надалі тощо.

Потреба щодо складання різних форм і видів звітності зумовлена об'єктивною необхідністю підвищення ефективності управління господарюючим суб'єктом і державою загалом. Тобто звітність є сукупністю зведених та взаємопов'язаних показників діяльності, які отримані на підставі даних поточного обліку щодо результатів діяльності господарюючого суб'єкта за звітний період [15, с. 154].

Звітність – це інформаційне джерело, що за своїм змістом повинна мати відповідність її призначенню, тобто вимогам користувачів (Додаток А). Саме на ці два основні аспекти наголошують більшість науковців.

Загалом на основі елементів інформаційної бази, яка трактується різними науковцями відповідно до їх досліджень, а також з урахуванням узагальнених запитів користувачів, систему інформаційного забезпечення щодо обґрунтування та прийняття управлінських рішень можна відобразити наочно (рис. 1.1) [26, с. 177]. У практиці вона є безперервним і цілеспрямованим збором необхідних інформаційних даних, на основі яких здійснюють планування, аналіз та оцінку поточної діяльності, а також приймають стратегічні рішення щодо усіх напрямів фінансово-господарської діяльності господарюючого суб'єкта.

Рис. 1.1. Місце звітності в системі інформаційного забезпечення обґрунтування і прийняття рішень

Виходячи із даної структури, менеджер обирає блок, який забезпечує йому його інформаційні запити, і фокусує на ньому свою увагу. Порівняння аналітичних даних дає можливість встановити порушення і помилки, втрати і нестачі, а також відповідальних осіб. Це одночасно допомагає виявити недоліки системи управління і означити способи їх усунення. Саме це робиться на основі опрацювання фактичних даних, що подаються в різних формах звітності.

Тобто звітність є стимулом щодо управління господарюючим суб'єктом, адже на її основі здійснюють моніторинг та контроль отриманих результатів, а також визначають коригувальні дії [9, с. 28].

Ефективне управління полягає у дотриманні принципів прозорості і всебічного розкриття інформації, що надає користувачам звітності максимально достовірні дані про діяльність підприємства.

Трактування та розуміння терміна “звітність” є вагомим компонентом для досягнення стабільності і незалежності господарюючого суб'єкта у конкурентному середовищі. Адже вона є інтегрованою системою усіх видів обліку. За допомогою звітності порівнюються планові, нормативні, облікову

дані і проводиться управління підприємством. Економічну суть і функціональне значення звітності досліджують у своїх наукових доробках вітчизняні та іноземні вчені (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Авторські підходи до визначення поняття “звітність”

№ n/n	Автор	Трактування поняття “звітність”
1	П. П. Німчинов	“є системою узагальнених економічних показників, що характеризують рівень виконання плану, наявність і використання засобів та результати господарської діяльності за звітний період”
2	Л. М. Пилипенко	“виконує важливу функціональну роль в системі економічної інформації. Вона інтегрує інформацію всіх видів обліку, забезпечує зв’язок і порівняння планових, нормативних і облікових даних та є засобом управління господарством і одночасно методом узагальнення і представлення інформації про господарську діяльність”
3	І. Б. Садовська	“система узагальнених показників, які характеризують діяльність підприємства за певний період”
4	П. Я. Хомин	“є самостійною системою надання даних, необхідних для інформаційного забезпечення менеджменту, і в жодному разі не може вважатися складовим елементом (прийомом) бухгалтерського обліку”
5	М. М. Шигун В. О. Іваненко	“узагальнює інформацію, отриману в системі бухгалтерського обліку, і водночас є елементом його методу”

Сукупність показників звітності вважають вихідною обліковою інформацією, на основі якої:

- визначають мету, результати господарювання та стратегію розвитку підприємства, оцінюють його потенціал, який наявний у суб’єкта і який можна мобілізувати;
- приймають обґрунтовані своєчасні управлінські рішення;
- координують діяльність відокремлених підрозділів, скеровуючи їх для досягнення спільних консолідованих цілей [6, с. 514].

Виокремлюють дві основні функції звітності:

- надання власникам і позичальникам даних щодо поточного фінансового становища підприємства та оцінку рівня його ефективного функціонування за звітний період;

– надання можливості планування основних показники результативності суб'єкта та керівництва діяльністю управлінського персоналу [2 с. 155].

Фінансова звітність господарюючих суб'єктів формується на основі національних облікових положень та на її основі державні органи зводять галузеві показники і загалом по країні. Акціонери та інші організації і установи оцінюють на її основі фінансовий стан підприємства та проводять контроль. Складання звітності ж обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання.

У наукових досліджень зустрічаються різні трактування поняття фінансової звітності (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Авторські підходи до визначення поняття “фінансова звітність”

№ з/п	Автор	Визначення “фінансова звітність”
1	М. Білик	“система узагальнюючих показників бухгалтерського обліку, структурованих у формі звітності, які надають користувачам інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі підприємства за звітний період для прийняття цими користувачами відповідних рішень”
2	І. Капучак, А. Хмелевська	“є основним елементом інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства, економічними та виробничими процесами на ньому”
3	В. О. Коваленко	“самостійна система подання показників, необхідних для інформаційного забезпечення менеджменту і в жодному разі не може вважатись складовим елементом (прийомом) бухгалтерського обліку”
4	В. С. <u>Лень</u>	“бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період”
5	В. Й. <u>Пліса</u> , З. П. <u>Пліса</u>	“система узагальнюючих показників фінансового стану, фінансових результатів діяльності, руху грошових коштів, а також змін, що відбулися у складі власного капіталу”
6	Є. <u>Свідерський</u>	“сукупність реєстрів <u>генералізованих</u> (зведених, згрупованих, узагальнених) показників за певний період, що характеризують статичну та динаміку об'єктів бухгалтерського обліку”

Можна узагальнити двозначне тлумачення фінансової звітності:

- як системи узагальнених та взаємопов'язаних показників про виробничу та фінансово-господарську діяльність суб'єкта за звітний проміжок часу;
- як елемент бухгалтерського обліку, що означає спосіб узагальнення та

надання інформації про результати діяльності господарюючого суб'єкта.

Однак якщо обґрунтовувати трактування фінансової звітності у законодавчих документах, то Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” і НП(С)БО 1, що у процесі реформування облікової системи сформоване у контексті зарубіжного досвіду та міжнародних стандартів подається, що “фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період” [21, 48].

Система управління господарюючим суб'єктом зазнає постійних змін, та в її основі надалі зберігається вагомість облікової та звітної інформації, яка відображає усі факти функціонування підприємства.

Аналіз показників фінансової звітності повинен охоплювати більший інформаційний масив, який забезпечує досягнення завдань системи управління. Процес управління доцільно здійснювати на сукупності двох видів аналітичних фінансово-економічних показників:

- за якими проводиться аналіз результатів діяльності із виявленням резервів їх зростання;
- на основі яких аналізують платоспроможність і ліквідність господарюючого суб'єкта із пошуком способів їх зміцнення.

Інформаційний об'єм даних фінансової звітності забезпечує її вагомість у процесі реалізації управлінських функцій: планування, аналізу та контролю.

За ознакою призначення фінансова звітність є основний первинний носій важливої інформації користувачам, а також інформаційний ресурс загалом і об'єкт аналітичного забезпечення прийняття економічних рішень.

На її основі формують прогнози розвитку підприємства, захищають фінансові, майнові, суспільні, приватні інтереси учасників, які зацікавлені у стабільному господарюванні та позитивних результатах діяльності суб'єкта [51]. Її компоненти забезпечують:

- оцінку структури майна підприємства щодо його активів і пасивів і визначити потребу у позиках на майбутнє;

- аналіз і формування прогнозів структури витрат та доходів підприємства, а також рівня його прибутковості;
- оцінку змін складових власного капіталу;;
- аналіз ресурсів і зобов'язань суб'єкта, а також ризиків, що впливають на його діяльність.

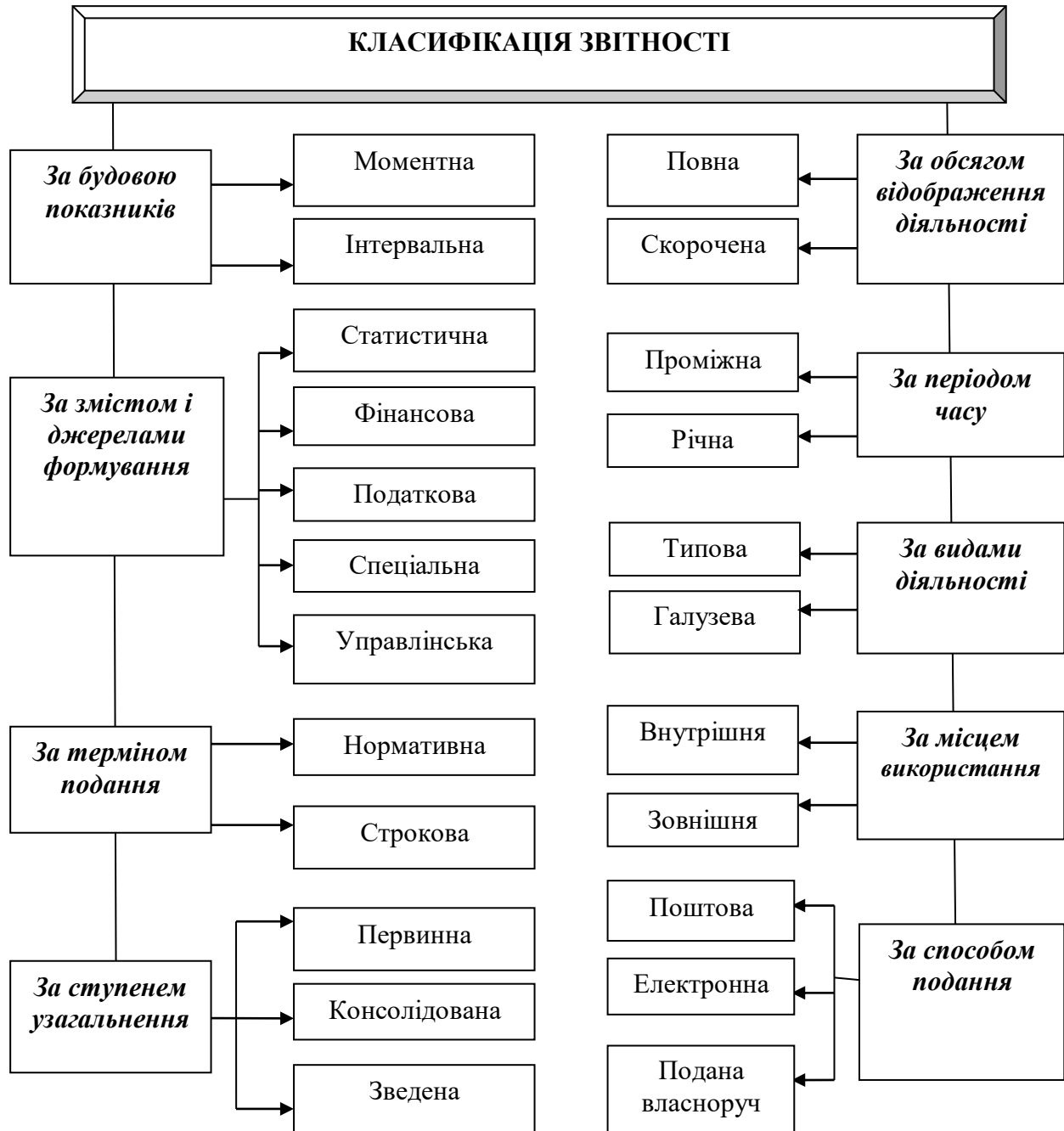
Тобто звітність, зокрема фінансова, завершує процес бухгалтерського обліку кожного звітного періоду. Вона є зв'язковою ланкою між узагальненими даними про господарську діяльність підприємства та його системою управління. Не входять до складу фінансової звітності звіти керівництва, аудитора тощо. Тобто бухгалтерський облік інтерпретує поточні дані у формі звітів задля набуття ними практичної корисності для користувачів звітної інформації. Це актуалізує важливість раціональної побудови облікових процесів і формування показників фінансової звітності як основного джерела інформації для управлінських рішень.

1.2. Класифікація фінансової звітності підприємства та принципи її складання

Для ефективності функціонування системи управління підприємством та рішень керівництва вагомим є формування своєчасних, повних і достовірних даних про характер і обсяги господарських процесів, наявність у суб'єкта фінансових ресурсів і джерел їх утворення, а також про використання ним отриманого прибутку. Основним джерелом такої інформації є фінансова звітність, показники якої формуються на основі відповідного групування, обробки і арифметичного підсумовування даних поточного обліку зі визначений звітний період, і вона завершує весь етап облікового процесу.

Для того, щоб складання звітності підприємства було впорядкованим процесом, проводять її класифікацію. Ознак класифікації виділяють різні вчені з урахуванням власних розробок декілька, які узагальнено подано у Додатку Б та рис. 1.2. Саме завдяки чіткій теоретичній класифікації звітності та

обґрунтованому практичному застосуванні її обраних видів, керівництво забезпечене можливістю вчасної і правильної орієнтації щодо виявлення резервів, розробки способів їх мобілізації, а також прийняття рішень щодо вдосконалення діяльності господарюючого суб'єкта.

Рис. 1.2 Класифікація звітності підприємства.

Найбільш узагальненою ознакою класифікації звітності підприємства та найпопулярнішою у контексті практичної апробації є її поділ за змістом та джерелами формування, яка включає її поділ на п'ять груп:

- фінансова звітність, під якою розуміють підвид бухгалтерської звітності, яка інформує користувачів про фінансовий стан підприємства, його результати господарювання і грошові потоки за визначений звітний період;
- статистична звітність відображає показники, які є необхідні для статистичного дослідження діяльності господарюючого суб'єкта і формування макроекономічних показників на рівні регіонів та держави;
- податкова звітність формується із показників валових доходів і витрат, фінансових результатів і визначення величини податкових платежів, які підлягають оплаті до бюджету, а також сум відшкодувань у формі надмірно оплачених сум;
- спеціальна звітність, яку формують на основі облікових даних для її подання у органи державного соціального страхування тощо, вона відображає розрахунки та використання коштів відповідних соціальних фондів;
- внутрішньогосподарська (управлінська) звітність формується для отримання тієї інформації, яка є важливою для прийняття рішень по структурних підрозділах підприємства і її форма останнім розробляється самостійно.

Із вищезазначених форм звітності ті, які формуються у грошовому вимірнику, їх показниками базуються на даних бухгалтерського обліку.

Однак відмінності між вищезазначеними основними видами звітності полягають не лише у призначенні. Різниця між ними також полягає у змістовій частині, періодичності узагальнення інформації, рівні її деталізації, *термінах* подання та самій структурі звітних показників (табл. 1.3).

За наявності дочірніх підприємств підприємства формують і подають консолідовану фінансову звітність, яка об'єднує дані про діяльність юридичної особи і створених нею дочірніх підприємств у контексті єдиної економічної одиниці.

При складанні фінансової звітності дотримуються балансового узагальнення облікової інформації. А також обов'язково враховують встановлені законодавчо принципи її формування, кожен з яких має власне своє

об'єктивне пояснення та значення (Додаток В).

Відповідно до досліджених груп вирізняють інтереси найважливіших груп користувачів, що подано у Додатку Д.

Незалежно від зазначених характеристик основних п'яти видів звітності, фінансова звітність залишає за собою визначальну роль у системі управління господарюючим суб'єктом. Це зумовлено її надійністю і достовірністю бухгалтерської інформації, а також історично сформованою та поступово удосконаленою методологією обробки даних обліку.

Таблиця 1.3

Характеристика основних видів звітності підприємства

<i>Характеристики</i>		<i>Вид звітності</i>						
		<i>Бухгалтерська</i>	<i>Фінансова</i>	<i>Податкова</i>	<i>Статистична</i>	<i>Оперативна</i>	<i>Внутрішньо-господарська</i>	<i>Управлінська</i>
Зміст і рівень деталізації інформації	операції	+			+	+	+	+
	підрозділи	+			+	+	+	+
	підприємство в цілому	+	+	+	+			+
	зовнішнє середовище							+
Періодичність формування	місяць	+					+	+
	квартал	+	+	+				+
	рік	+	+	+	+			+
Користувачі	зовнішні	+	+	+	+	+	+	+
	внутрішні		+	+	+			+

Подібній попередній ознаці відображають поділ звітності на три групи:

– бухгалтерська, інформаційна цінність якої полягає у відображенні показників про виробничо-фінансову діяльність підприємства. Джерелами її формування є синтетичні та аналітичні облікові дані, підтверджені первинними документами. А також частково використовуються показники оперативної і статистичної звітності;

– статистична, яка є системою показників кількісного і якісного значення, застосування яких не притаманне бухгалтерському обліку (наприклад, Звіт з

праці). Її призначення статистичне вивчення діяльності підприємства та галузей економіки;

- оперативна, на основі якої здійснюють поточне управління та контроль всередині підприємства під час здійснення господарської операції або після її завершення. Вона відображає дані про дотримання плану постачання, виготовлення продукції, дотримання термінів договірних зобов'язань і майновий та фінансовий стан господарюючого суб'єкта.

За ознакою обсягу охоплених даних та характером спрямування виділяють звітність:

- внутрішню, яка інформує про роботу лише на одній обраній ділянці діяльності підприємства і її складання зумовлене господарськими потребами та застосовується менеджерами різних рівнів;

- зовнішню, яка відображає господарську діяльність підприємства загалом і призначені для подання інформації зовнішнім користувачам, які є зацікавленими сторонами щодо його доходності, майнового стану. Загалом вона використовується поза підприємстві і на ньому, та обов'язково повинна містити підписи керівника та головного бухгалтера.

За будовою виокремлюють звітність:

- містить моментні показники, тобто сформовані на станом на певну дату;

- містить інтревальні показники, тобто формується за певний (звітний) період.

За ознакою терміну подання виділяють звітність:

- нормативна, яка подається на певну дату;

- строкову, терміни подачі якої різні і залежать від виду та призначення звітності.

Відповідно до ступеня узагальнення звітність групується на:

- первинну – подається підприємствами;

- зведену, формується на основі узагальнених даних первинної звітності,

За відомчою приналежністю суб'єктами її формування є відомства,

міністерства та вищі органи управління, а за територіальним принципом та галузями економіки – органи статистики.

Відповідно до обсягів відображених результатів діяльності звітність поділяється на:

- повну – подається за всіма показниками, які затверджені у встановленому порядку, і включають також ті, за якими раніше було відправлено короткі звіти.

- скорочену – містить скорчену кількість показників за звітний місяць або квартал.

Звітність може охоплювати усі види діяльності підприємства, або обмежуватись основною з них. Саме із позиції поширення на галузі промисловості звітність поділяють на:

- типову, форми такого виду звітності містять облікові дані однакового змісту;

- галузеву/спеціалізовану, показники якої характеризують галузеву або підгалузеву специфіку видів діяльності підприємства.

Відповідно до терміну подання звітність поділяють на:

- термінову, яка повинна бути подана протягом чотирьох днів після закінчення звітного періоду;

- звичайну – терміни подання встановлюються органами управління, яким підпорядковується підприємство.

За ознакою порядку регулювання і значенням у системі управління звітність буває:

- державна, має чітке встановлення органами державного управління України Держкомстатом, Міністерством фінансів тощо. Вона відображає показники соціально-економічного розвитку господарюючих суб'єктів, галузей, регіонів, держави та ін. До її складу належать фінансова, податкова та статистична звітності [34, с.398];

- внутрішньогосподарська (управлінська), яка надає дані та формується окремими внутрішньогосподарськими підрозділами підприємства для

прийняття управлінських рішень.

Період часу, за який охарактеризовано у звітності діяльність підприємства, що означає відповідно періодичність її подання, поділяє:

- проміжну звітність – вона формується регулярно через визначені проміжки часу на певну дату накопичувально протягом року. Включає її підвиди: щомісячну, квартальну і піврічну. Оцінка показників періодичної звітності забезпечує своєчасне виявлення та швидке виправлення недоліків у роботі, а також їх профілактику надалі;

- річну звітність, яка охоплює всі сфери діяльності підприємства і його фінансові результати за календарний рік.

Квартальна фінансова звітність включає дві форми: Баланс та Звіт про фінансові результати; суб'єкти малого підприємництва складають їх спрощені форми.

Річна фінансова звітність – це сукупність показників, що між собою логічно та інформаційно взаємопов'язані. Логічний взаємозв'язок виникає через взаємодоповнюючі кореспонденції статей і розділів форм звітності.

Регулярне формування на підприємстві видів звітності, залежно від інформаційних потреб його управлінського персоналу забезпечує можливість оперативного аналізу його діяльності загалом і в розрізі відокремлених підрозділів/філій, не витрачаючи додаткові зусилля на пошук інформації. Також надає можливість визначати динаміку показників і загальні тенденції розвитку підприємства. Однак, крім усіх досліджених видів звітності, які як правило ґрунтуються на облікових даних і мають кількісне грошове (частіше всього) вираження, керівництву потрібна інформація якісного характеру. Вона повинна враховувати галузеву та власну специфіку господарювання суб'єкта. Це означає, що перелік класифікаційних ознак і груп звітності може бути доповненим і оновленим. Як і можуть бути видозмінені форми стандартних на сьогодні загально прийнятих звітів.

1.3. Нормативно-правове забезпечення складання фінансової звітності підприємства

Нормативно-правові документи в роботі сучасного господарюючого суб'єкта мають велике значення – за ними регламентується порядок здійснення та висвітлення у фінансовому та податковому обліках всіх господарських процесів підприємства. По факту, кожен момент господарської діяльності регулюється певним нормативним документом. Саме тому є важливим, щоб нормативна база ведення обліку і складання та подання фінансової звітності підприємства було логічною і в обов'язковому порядку застосовувалась усіма учасниками господарського процесу. Відповідні нормативно-правові акти забезпечують ефективне функціонування підприємств, сприяють їх розвитку, і звичайно, розвиток економіки в цілому.

Регулювання бухобліку та складання фінансової звітності за національною системою складається з:

- Правових основ регламентування, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України, Верховною Радою України, міністерствами та центральними органами виконавчої влади, Національним банком України;
- Організаційного, методичного та методологічного забезпечення, що визначається нормативно-правовими актами, П(С)БО, методичними рекомендаціями, міжнародними стандартами, інструкціями з ведення бухгалтерського обліку.

У наукових працях досліджується необхідність розглядати рівні нормативно-правового регламентування бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Шигун М.М. пропонує трирівневий механізм регламентування бухобліку та звітності [84]:

1. Регламентування на рівні держави, що відбувається відповідно до норм Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

2. Наступний рівень регулювання професійного та методологічного характеру на базі методичних рекомендацій, Плану рахунків, НП(С)БО, та інших нормативно-правових документів, що відбувається під керівництвом Міністерства фінансів України.

3. Третій етап регулювання, що здійснюється відповідними міністерствами методом розробки та затвердження методичних рекомендацій, положень, інструкцій та інших документів.

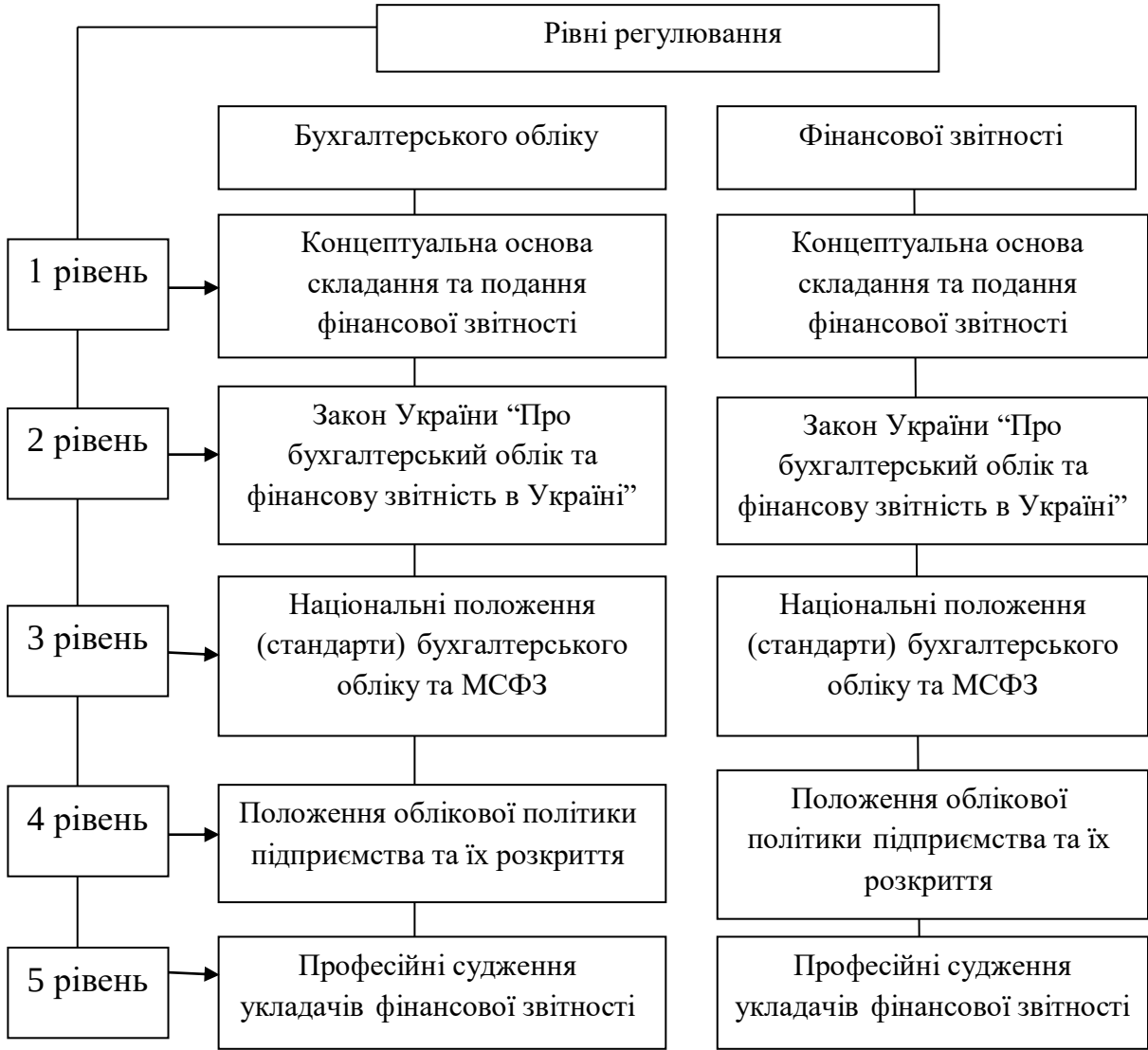
Інші науковці, а саме О. М. Петрук, В. М. Пархоменко, Я. В. Шеверя розглядають п'ятирівневу систему нормативного регламентування ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (рис. 1.3). Така система п'яти рівнів нормативного регулювання, є доповненням до ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” і має позитивне схвалення серед науковців [57, 83].

Основне правове регулювання фінансової звітності господарюючих суб'єктів в Україні належить Указам президента, Законам України, Наказам Міністерства фінансів України, постановам КабМін України та іншим нормативно-правовим документам.

Правові засади по питаннях складання фінансової звітності регулюються Законом України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”. Статтею 6 Закону зазначено, що державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється з певною метою: окреслення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що є для всіх підприємств обов'язковими та захищають інтереси користувачів і відповідно гарантують належні умови такого захисту, а також удосконалення обліку і фінансової звітності [21].

Центральний орган виконавчої влади, який відповідає за створення державної фінансової політики, затверджує НП(С)БО, та інші нормативні документи по веденню бухгалтерського обліку та складання фінзвітності, регулює методологію бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Що стосується

ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках, то такий порядок регулюється Національним банком України та у відповідності до цього Закону та МСФЗ.

Рис. 1.3. Рівні та нормативно-правові документи з регулювання фінансової звітності.

Відповідно до галузевих особливостей Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, в межах своєї компетенції, розробляють на базі НП(С)БО методичні рекомендації щодо їх застосування.

В Статті 71 ГКУ зазначено, що ведення обліку і звітності підприємства відбувається згідно ст. 19 Кодексу та інших нормативно-правових документів.

Відомості, що не є передбачені законодавством, суб'єкт господарювання надає органам державної влади, органам самоврядування на місцях, іншим підприємствам, організаціям на базі договору або у відповідності до установчих документів підприємства. Стаття 19 ГКУ передбачає, що всі підприємства, відокремлені підрозділи юридичних осіб, що є відділені на інший баланс, повинні здійснювати первинний (оперативний) облік результатів діяльності, відповідно до вимог закону формувати та подавати статистичну інформацію та інші дані, а відповідно вести бухгалтерський облік, складати та подавати фінансову звітність відповідно до чинного законодавства [16]. Також в цій статті зазначено, що від господарюючих суб'єктів, що є відокремленими структурними одиницями юридичних осіб, а також відділені на інший баланс, забороняється вимагати подання статистичних даних та іншої інформації, не передбаченої законодавством або з порушенням встановленого законом порядку. Цією статтею регулюється здійснення державного нагляду і контролю за господарською діяльністю господарюючих суб'єктів в частині витрачання та збереження коштів і матеріальних цінностей суб'єктами відносин – за достовірністю і станом бухгалтерського обліку та звітності [16].

Платники податків відповідно до Податкового кодексу України зобов'язані у встановленому порядку здійснювати облік доходів і витрат, формувати звітність, яка має відношення до обчислення податків і зборів (ст.16 ПКУ) [62].

Законодавством України визначено, що усі суб'єкти господарювання повинні в обов'язковому порядку вести бухгалтерський облік і формувати та подавати визначену законодавством звітність за її формами і складом. Звітність дає можливість достовірно оцінити фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність на ринку товарів, робіт, послуг.

Методологічну раду з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України створено як дорадчий орган, що регулює організацію та розробку проектів НП(С)БО, інших нормативно-правових документів в частині ведення бухобліку, складання та подання фінансової звітності тощо. Всі Положення

(стандарти) бухгалтерського обліку розроблено Методологічною радою з бухгалтерського обліку, та затверджено відповідними наказами Міністерства фінансів України.

Відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” НП(С)БО (П(С)БО) визначено як нормативно-правовий акт, та є завізований центральним органом виконавчої влади, який здійснює формування державної фінансової політики, у якій визначаються методи та принципи ведення бухобліку і складання фінансової звітності, що в свою чергу не суперечать міжнародним стандартам [21].

В Україні введено в дію три Національних П(С)БО, тридцять один П(С)БО, та наказ Міністерства фінансів України “Про Примітки до річної фінансової звітності” № 302 від 29.11.2000 р., що прирівнюється до положень. У Міністерстві Юстиції України підлягають реєстрації всі накази Міністерства фінансів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання і подання фінансової звітності, аж потім вони вводяться в дію.

Перелік основних нормативно-правових документів, що регламентують, складання та подання фінансової звітності, відображено в Додатку Е.

Державні органи, що встановлюють відповідні форми фінансової звітності, складання та порядок їх заповнення для різних господарюючих суб'єктів:

- Центральний орган виконавчої влади, який регулює формування державної фінансової політики, за згодою з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику в галузі статистики – для підприємств (крім банків);
- Національним банком України – для банків;
- Центральним органом виконавчої влади, який регулює формування державної фінансової політики – для бюджетних установ.

Внутрішнім документом на підприємстві який регулює ведення обліку і складання фінансової звітності є наказ про облікову політику [21].

Облікова політика – множина методів, принципів та процедур, що застосовуються підприємством для формування та подання фінансової звітності [35, с. 189].

Будь-яке підприємство має право визначати для себе облікову політику, самостійно за резолюцією власника або відповідно до статутних документів уповноваженим органом.

Необхідно звернути увагу, що облікова політика затверджується відповідним наказом при створенні підприємства. У відповідному наказі, в основному, відображаються лише ті складові елементи облікової політики, згідно до яких існує ряд варіантів обліку. Тим самим норми, чітко визначені Законом про бухгалтерський облік, НП(С)БО (П(С)БО), а також другими нормативно-правовими документами, в наказі про облікову політику не відображаються.

Отже, незалежно від правової організації підприємств, виду економічної діяльності, форми власності, господарюючі суб'єкти повинні складати звітність, тому що вона є заключним етапом облікового процесу. Нормативно-правове регламентування звітності підприємств в Україні здійснюється Законами України, указами Президента, наказами Міністерства фінансів України, постановами Кабінету Міністрів України та іншими нормативно-правовими актами.

РОЗДІЛ 2.

Практичні аспекти складання фінансової звітності підприємства

2.1. Методика складання основної форми фінансової звітності № 1 “Баланс” (Звіт про фінансовий стан)

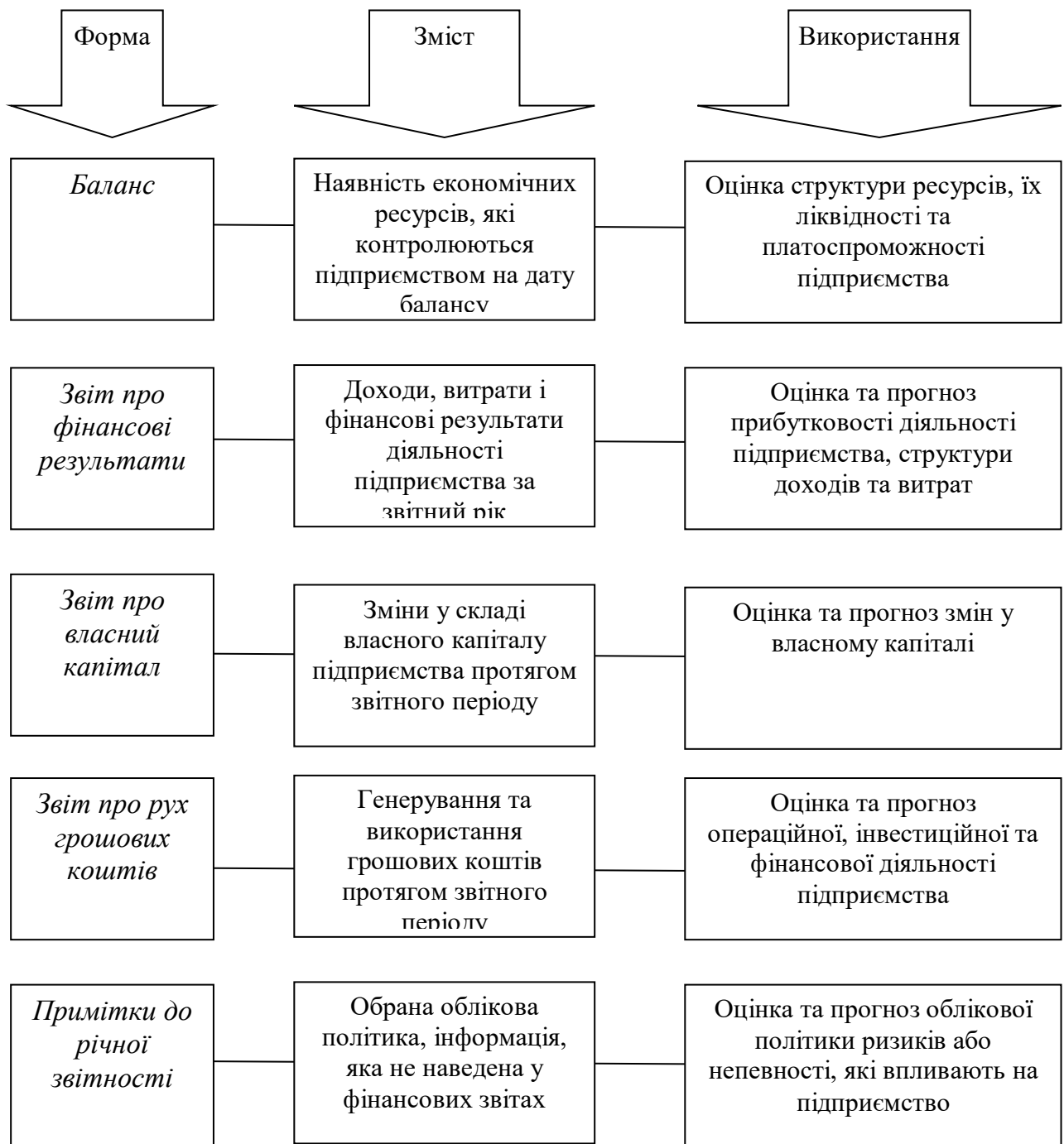
Фінансова звітність за методологічною та організаційною характеристикою є важливим елементом і завершальним етапом процесу обліку, адже вона об'єднує облікові показники на основі первинних і облікових реєстрів.

Однак багато вчених вважають, що фінансова звітність уже не виконує свою функцію щодо її оперативності і необхідності інформаційного забезпечення процесу управління. Адже доцільно кожній окремій категорії користувачів надавати облікову інформацію у доступному для їх сприйняття вигляді, адже не у всіх є парціальна освіта для “читання звітності”, що передбачає розуміння порядку формування показників, джерел їх утворення та способи визначення [53, с. 238]. Однак незважаючи на це усі прийняті на законодавчому рівні форми фінансової звітності не втрачають своєї актуальності у прийнятті рішень управлінським персоналом, а також є обов'язковим для складання господарюючими суб'єктами.

З метою набуття вмінь і навиків щодо заповнення показників фінансової звітності розроблені і затверджені відповідні Методичні рекомендації, які деталізують значення кожної із статей у розрізі форм. Вони є обов'язковими для застосовування суб'єктами усіх форм власності (за виключенням бюджетних установ, банків, а також підприємств, які формують звітність за міжнародними стандартами).

Відповідно до основного облікового Закону підприємства зобов'язані подавати визначені для них форми фінансової звітності, кожна із яких має своє призначення та застосування (рис.2.1).

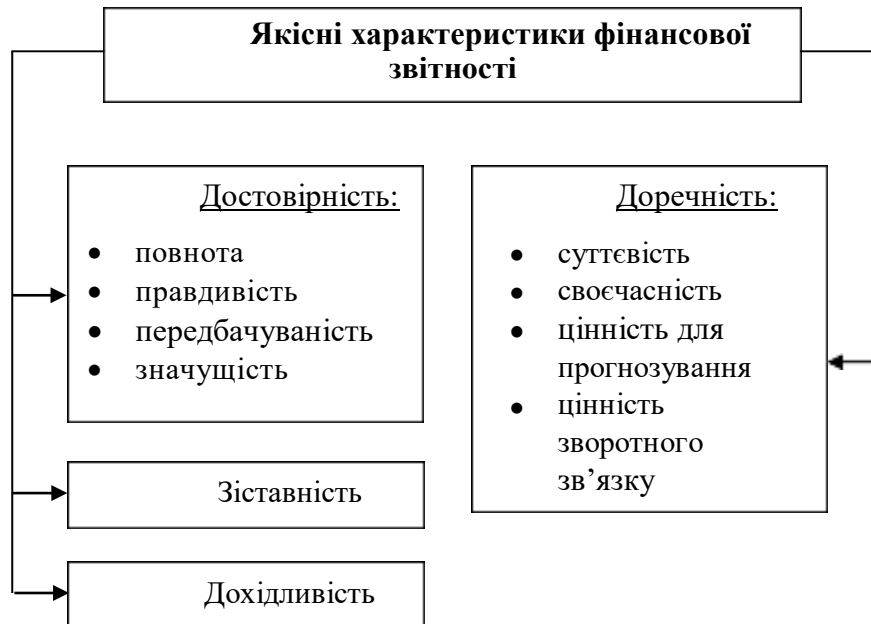
Рис. 2.1. Зміст та призначення різних форм фінансової звітності.

НП(С)БО 1 визначає загальні вимоги до усіх форм фінансової звітності, зокрема:

- мету формування у розрізі фінансових звітів;
- склад фінансової звітності;
- звітний період;
- принципи та якісні характеристики (рис. 2.2.) щодо процесу складання

звітності;

– ступінь деталізації інформації, яка розкривається у фінансових звітах [48].

Рис. 2.2. Якісні характеристики фінансової звітності

Порядок заповнення фінансової звітності встановлено Міністерством фінансів України при погодженні з Держкомстатом України. Для цього передбачено загальну поетапність послідовних робіт (рис. 2.3).

Обов'язковою вимогою перед складанням річного фінансового звіту є проведення інвентаризації усіх об'єктів обліку. Зокрема, наявності та джерел формування господарських засобів, стану розрахунків із кредиторами та дебіторами. Статті балансу щодо розрахунків із установами банків, податковими і фінансовим органами врегульовуються та узгоджують з ними безпосередньо. Проводять інвентаризацію у максимально наближені терміни до формування річного фінансового звіту (щорічно станом на 01 грудня). Усі результати інвентаризаційних даних обов'язково відображаються у обліку.

Після прийняття НП(С)БО 1 Баланс, як основна форма фінансової звітності, видозмінив форму, що передбачило зміни у складі його розділів (рис.

2.4), а також введення у його структуру нових статей (табл. 2.1) [4].

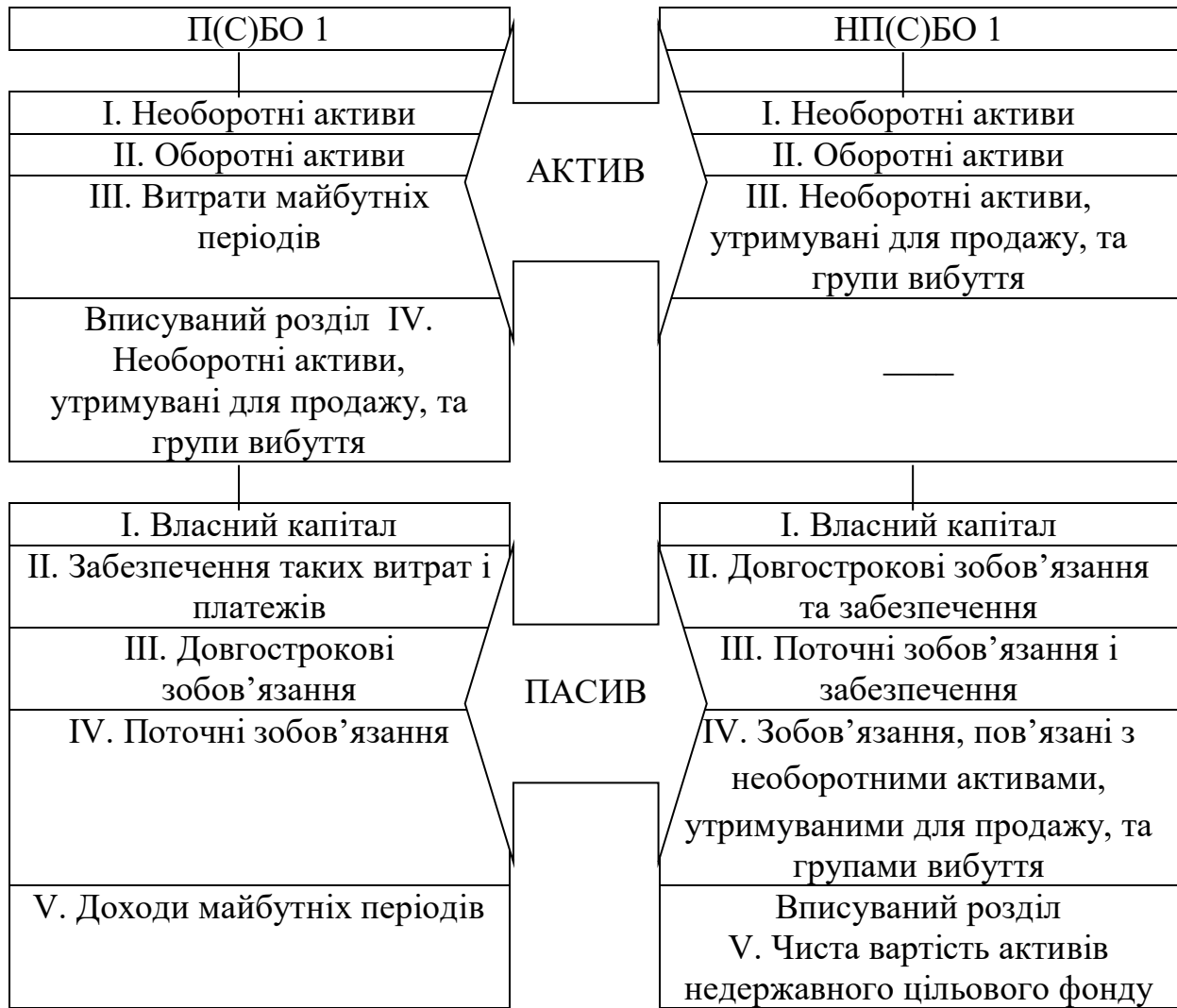
Рис. 2.3. Етапи підготовки складання фінансової звітності.

Однак призначення балансу не змінилось. Він призначений для інформації про активи, власний капітал та зобов'язання підприємства. Їх відображають у статтях, і звітом про фінансовий стан передбачено їх обов'язковий перелік.

Заборонено за відсутності інформації для розкриття наводити статті. Однак є винятки, якщо ці дані були зазначені у попередньому звітному періоді.

Дозволено також додавати у фінансову звітність нові статті, які передбачені у додатку 3 НП(с)БО 1, при цьому за ними постійно зберігається код. Для того, щоб статтю можна було додати, вона повинна відповідати двом основним критеріям:

- її інформація повинна мати суттєве значення;
- можна достовірно оцінити статтю [48].

Рис. 2.4. Розділи Балансу до і після затвердження НП(С)БО 1.

Перший розділ активу балансу “Необоротні активи” обліковує вартість необоротних активів, які за своїм значенням є найменш ліквідними, оскільки термін їх використання більше одного року. Він формується на основі кінцевих залишків першого класу Плану рахунків. Окремі із складових у цьому розділі відображаються трьома величинами, які включають первісну вартість, суму нарахованого зносу і залишкову вартість, яка формується як різниця між двома попередніми показниками і саме вона підлягає включенню у підсумок балансу.

Другий розділ активу балансу “Оборотні активи” призначений для обліку вартості активів, термін використання яких менше одного року. До їх складу

належать середньо- і високоліквідні активи. Даний розділ об'єднує підсумкові сальдо по рахунках класів другого і третього Плану рахунків [60].

Таблиця 2.1

Нові додаткові статті відповідно до НП(С)БО 1

Перелік нових статей фінансової звітності	Код рядка	Вид фінансового звіту
1	2	3
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1) Консолідований баланс (Звіт про фінансові результати) (форма № 1-к)
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	Звіт про власний капітал (ф. № 4) Консолідований звіт про власний капітал (ф. № 4-к)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	
Накопичені курсові різниці	4113	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	
Інший сукупний дохід	4116	

П(с)БО 27 регулює формування третього розділу активу балансу “Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття”. Його підставою є наявність кінцевого залишку на активному рахунку 286. До складу таких активів належать не застосовувані в бізнесі, і підприємства має на меті їх реалізувати або здати у оренду [66].

Статті джерел формування господарських засобів, які по законодавству оплачуються останніми, об'єднані у перший розділ пасив балансу “Власний капітал”. Частина пасивних рахунків класу четвертого є підставою для відображення його показників. Підсумок по даному розділу визначається із вирахуванням сум окремих його статей: вилучений і неоплачений капітал та непокритий збиток.

Пасив балансу у складі другого розділу “Довгострокові зобов'язання і забезпечення” формується на основі показників кредиторської заборгованості підприємства перед іншими суб'єктами, термін погашення якої перевищує 12

місяців або операційний цикл (кінцеві залишки на рахунках класу 5). А також обліковують узагальнені дані по наданих підприємством забезпеченнях, але їх розмір на дату формування балансу лише визначається на основі прогнозних даних, а також суми цільового фінансування.

Кредиторська заборгованість підприємства перед іншими суб'єктами із терміном погашення до одного календарного року відображається у статтях третього розділу пасиву балансу “Поточні зобов'язання і забезпечення”. Їх підставою є підсумкові за звітний період дані по рахунках класу 6. Із позиції строковості погашення, у цьому розділі відображаються ті статті, які мають першочергове значення.

Четвертий розділ пасиву балансу аналогічно третьому розділу активу регулюється П(с)БО 27, але із позиції зобов'язань підприємства перед іншими господарюючими суб'єктами щодо необоротних активів, які утримувані для продажу [66].

Баланс також може містити п'ятий пасивний, так званий додатковий розділ “Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду”. У ньому наводиться різниця між вартістю активів пенсійного фонду на звітну дату та сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на звітну дату. Цей розділ наводиться і включається до підсумку пасиву балансу лише за умови, що його інформація є суттєва та можна оцінити його статті.

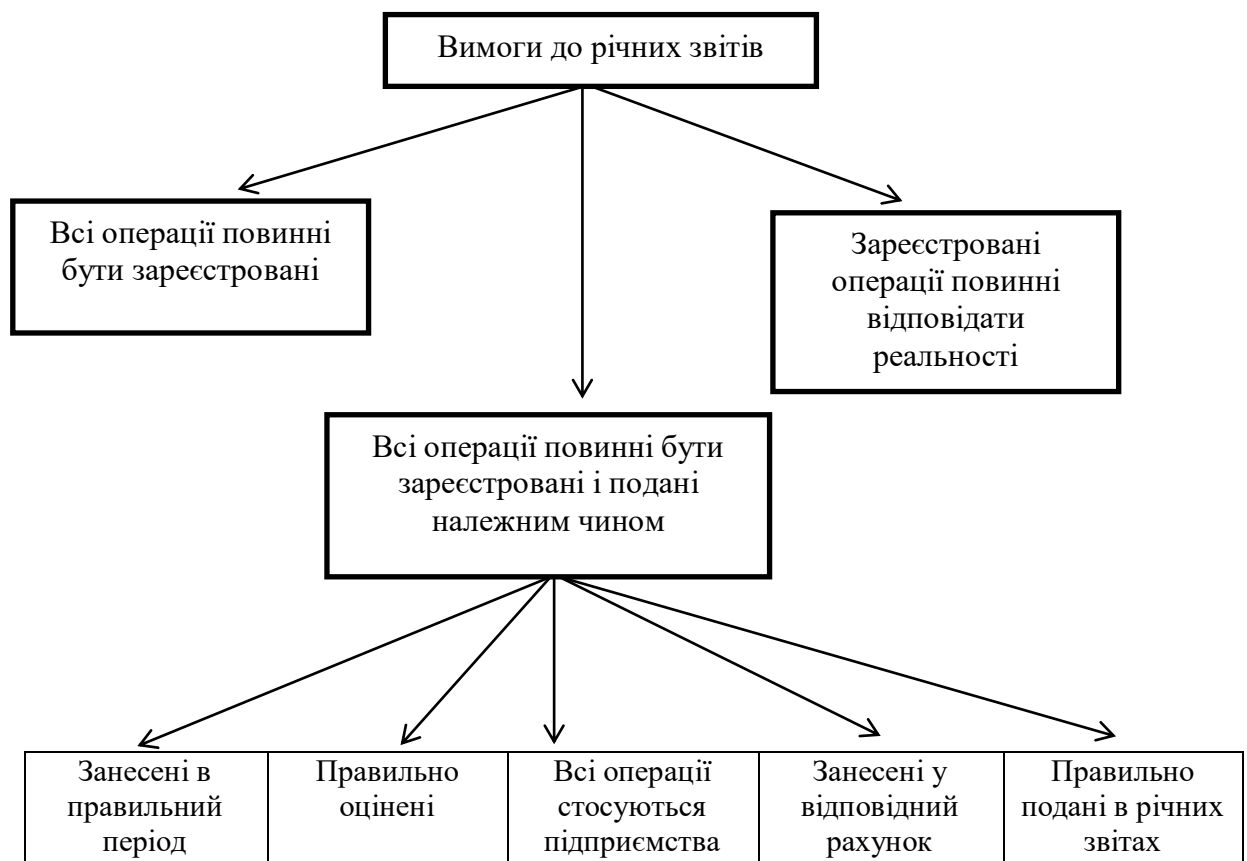
Баланс, як одна із форм фінансової звітності, є основним інформаційним джерелом у системі прийняття економічних. Його показники є важливими у процесі діагностики фінансового стану підприємства задля своєчасного попередження кризових явищ. А також він застосовується у процесі санації та ліквідації господарюючого суб'єкта. Саме тому дотримання процесу формування показників балансу без порушення законодавства є важливим, адже це забезпечить його достовірність і повноту охоплення всієї діяльності.

2.2. Формування показників інших форм фінансової звітності

Усі господарські операції підприємство реєструє у первинних документах, які через узагальнення підсумкових даних у облікових регістрах є базою для формування його звітності про усю фінансово-господарську діяльність за визначений звітний період. Виокремлюють формування підприємством оперативної, статистичної і фінансової звітності.

Первинні дані, зведені підсумкові показники аналітичного і синтетичного обліку узагальнюються у форми фінансової звітності, яка складається для задоволення інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів.

На державному рівні встановлено основні вимоги до річних звітів, які відображені на рис. 2.5 [8, с. 80].

Рис. 2.5. Основні вимоги до річних звітів.

Зростання якості інформації, яка передбачена фінансовою звітністю, забезпечує зменшення інформаційного ризику її споживачів. Водночас викривлена та неякісна узагальнена інформація про фінансові результати призводить до спотворення макроекономічних показників, внаслідок чого приймаються неадекватні управлінські рішення на рівні підприємства і загальнодержавному.

Це означає, що звітна форма 2 “Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)” є наступним після Балансу елементом річного фінансового звіту і її складання передбачає дотримання принципу наростаючого підсукум від початку звітного року. Показники форми № 2, аналогічно Балансу, формують у тисячах гривень без десяткового знака. Винятком є IV розділ, вартісним показником статей якого є гривні із копійками [48].

Звіт про фінансові результати включає чотири розділи, кожен із яких поступово зазнає змін на загальнодержавному рівні:

1. Фінансові результати.
2. Сукупний дохід.
3. Елементи операційних витрат.
4. Розрахунок показників прибутковості акцій.

За вимогами положень обліку доходи і витрати у формі № 2 фінансової звітності визначають, незалежно від часу сплати коштів та їх надходження.

На основі першого розділу підприємством визначає фінансовий результат до оподаткування. Його значення може бути позитивним (прибуток) або негативним (збиток). Алгоритм розрахунку передбачає визначення алгебраїчної суми прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків).

При отриманні прибутку сума податку із нього (18 %) записується у статті “Витрати (дохід) із податку на прибуток”, що регулюється діючим П(с)БО 17.

У статті щодо чистого фінансового результату, то якщо його значення є збиток, то воно рівне збитку до оподаткування. Якщо прибуток – він

визначається як різниця між прибутком до оподаткування і податком на прибуток.

Для формування показників форми 2 використовується інформація рахунків класів 7 і 9 Плану рахунків [60].

Третій розділ Звіту про фінансові результати формується передбачає узагальнення даних аналітичного обліку щодо операційних витрат за елементами. Вони узагальнюють усі дані про витрати у розрізі їх основних елементів за всім структурними підрозділами підприємства і загалом по всій діяльності. Джерелами їх інформації є дані по активних рахунках класу 8 Плану рахунків.

Наглядно у таблиці 2.2 подано структуру Розділу III форми 2 фінансової звітності у контексті деталізації інформаційних джерел його формування.

Таблиця 2.2

Джерела інформації для складання III розділу

Стаття	Код рядка	Джерело інформації – шахова оборотна відомість	
		При використанні рахунків 8-го класу	При використанні рахунків 9-го класу
Матеріальні затрати	2500	Дт 80 Кт 20, 21, 22, 25	Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 20, 21, 22, 25
Витрати на оплату праці	2505	Дт 81 Кт 47, 66	Дт 23, 91, 92, 93, 94 ІС 47, 66
Відрахування на соціальні заходи	2510	Дт 82 Кт 47, 65	Дт 23, 91, 92, 93, 94 ІС 47, 65
Амортизація	2515	Дт 83 Кт 13	Дт 23, 91, 92, 93, 94 ІС 13
Інші операційні витрати	2520	Дт 84 Кт 36, 37, 38, 39, 47, 63, 64, 65, 68	Дт 23, 91, 92, 93, 94 ІС 36, 37, 38, 39, 47, 63, 64, 65, 68
Разом	2550	Алгебраїчна сума рядків 2500, 2505, 2510, 2515, 2520	

Третьою формою фінансової звітності є Звіт про рух грошових коштів, який надає користувачам інформацію про отримання та використання

підприємством грошових коштів за звітний період у результаті ведення ним трьох/або одного чи двох (на вибір господарюючого суб'єкта) видів діяльності: операційної, інвестиційної і фінансової. Аналогічно формі 2 він формується наростаючим підсумком, його показники подаються у тис. грн.

Усі досліджені три форми фінансової звітності у своїй структурі містять по статтях позиції за звітний період та аналогічні значення за попередній з метою можливості порівняння звітної інформації.

Під операційною діяльністю підприємства розуміють його основну діяльність, а також інші види, що не належать до інвестиційної та фінансової. При такій діяльності суб'єкт отримує кошти від реалізації продукції, орендних операцій, а також кошти оплачуються для погашення зобов'язань перед постачальниками, працівниками і бюджетом та ін.

Інвестиційна діяльність передбачає реалізацію і отримання необоротних активів і фінансовий інвестицій, що не належать до еквівалентів грошових коштів. Джерелами утворення коштів від цієї діяльності є продаж фінансових інвестицій і необоротних активів, у формі відсотків, дивідендів. А також оплата позик іншим підприємствам тощо.

У наслідок фінансової діяльності змінюється величина і склад позикового і власного капіталів. Грошові кошти підприємство отримує від емісії власних акцій, оформлення позик. Джерелами вибуття є погашення позик, проведення розрахунків із учасниками щодо оплати дивідендів, викуп власних акцій у акціонерів.

Відповідно до НП(с)БО 1 виокремлюють дві форми Звіту про рух грошових коштів залежно від алгоритму його формування: за прямим і непрямим методами [48].

Втрата чинності П(с)БО 4, та його заміна НП(с)БО 1 призвело до таких змін у формі 3 фінансової звітності:

- не потрібно підприємству надавати у звіті інформацію про рух еквівалентів грошових коштів;
- якщо по окремих статтях інформація відсутня, то господарюючий

суб'єкт має право не наводити пов'язані із нею статті. За винятком тих випадків, якщо такий показник мав значення у попередньому звітному періоді;

– також у додатку 3 НП(с)БО 1 передбачено додаткові статті, які підприємство має право вписувати у Звіт про рух грошових коштів [60].

Прямий метод формування Звіту про рух грошових коштів передбачає розшифровування напрямів отримання і використання коштів. Непрямий метод відображає рух коштів через коригування прибутку/збитку від звичайної діяльності на негрошові операції і статті мали вплив на кошти, що обертаються на підприємстві.

Одним із найістотніших показників діяльності підприємства щодо його платоспроможності по зобов'язаннях. Саме його дані відображаються у формі 4 фінансової звітності Звіт про власний капітал, який, що відображає зміни у його структурі протягом звітного періоду [13, с. 259].

Джерела формування власного капіталу виділяють двох видів:

– внески власників (засновників) коштами та іншими активами;
– сума накопиченого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства.

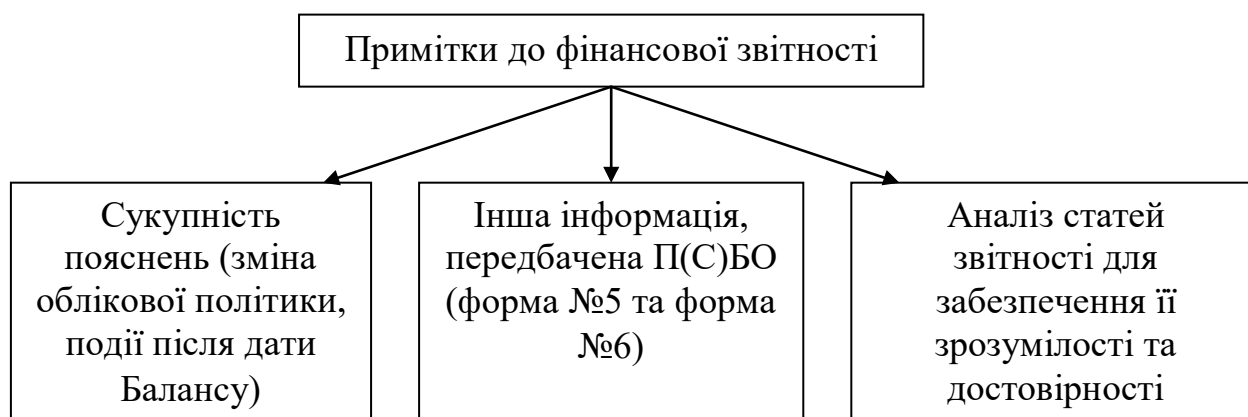
Мета формування форми 4 фінансової звітності є надання правдивої, повної і об'єктивної інформації про зміни у структурі власного капіталу господарюючого суб'єкта за звітний період користувачам [21].

Примітки до фінансових звітів сформовані як сукупність показників і пояснень, що деталізують і обґрунтовують статті фінансових звітів. А також відображають іншу облікову інформацію, яка не розкривається у інших формах звітності, але відображення якої є обов'язковим за положеннями обліку [21].

Метою формування приміток до річної звітності є забезпечення деталізації та обґрунтованості статей інших форм фінансових звітів. На її обсяг впливають види діяльності, інші чинники і вимоги П(с)БО. Вони включають три блоки інформації (рис. 2.6.).

До складу річного фінансового звіту суб'єктів господарювання, що належать до загальної системи оподаткування, належить форма № 6

“Інформація за сегментами”. Вона передбачена для складання підприємствами незалежно від їх форм власності, якщо вони зобов’язані оприлюднювати річну фінансову звітність. А також обов’язково дану форму складають господарюючі суб’єкти, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку продукції. А також якщо щодо цього підприємства до початку звітного року прийнято рішення про державне регулювання цін тощо.

Рис. 2.6. Складові приміток до фінансових звітів.

П(С)БО 29 поділяють два види звітних сегментів: господарський і географічний. Також можливе об’єднання сегментів. Але за умови врахування аналізу особливостей виготовлюваної продукції, специфіки виробничого процесу та інше. Вагомим є врахування регіональних економічних і геополітичних умов [21].

При наявності у підприємства дочірніх підрозділів, воно подає фінансові звіти про власну діяльність, а також обов’язково складає консолідовану фінансову звітність.

Виділяють, як правило, річні фінансові звіти за календарний рік, та квартальні, показники по яких формуються за наростаючим підсумком від початку звітного року (табл. 2.3). Склад проміжної за квартал звітності включає баланс і звіт про фінансові результати.

З метою перевірки правильності формування показників кожної із форм фінансової звітності бухгалтер застосовує Методичні рекомендації з перевірки порівняності показників фінансової звітності [38], які відображають взаємозв'язок між їхніми статтями.

Таблиця 2.3

**Склад річної і квартальної фінансової звітності (крім суб'єктів
малого підприємництва)**

Назва форм фінансової звітності	Періоди подання	
	за квартал	за рік
Баланс (звіт про фінансовий стан) (форма № 1)	+	+
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (форма № 2)	+	+
Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)	—	+
Звіт про власний капітал (форма № 4)	—	+
Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5)	—	+
Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма 6)	—	+

Відповідно П(с)БО 6 “Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”, при виявленні у фінансовій звітності помилок неточностей за попередні роки, їх коригують через сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року, якщо такі помилки впливають на його величину (або збитку).

Фінансова звітність як фундамент у системі управління, а також основний компонент показників діяльності підприємства, вимагає обов'язкового дотримання алгоритму і методики її формування. Адже це забезпечує порівнянність її показників за різні звітні періоди, а також між господарюючими суб'єктами. Однак її даних іноді недостатньо для управління. Саме тому все частіше зростає роль управлінських звітів, які більше за фінансові сфокусовані на потребах керівництва, адже вони забезпечують реалізацію стратегії господарюючого суб'єкта щодо отримання максимального прибутку.

2.3. Методичні основи складання фінансової звітності на основі міжнародних стандартів

Сучасні глобалізаційні процеси світових економічних ринків, інтенсивний розвиток підприємництва, часті зміни і нововведення у податковому законодавстві України зумовили сьогодні актуалізацію проблем щодо інтеграції європейського простору.

Відповідно активізація євроінтеграційних процесів в Україні, залучення іноземних інвесторів у національну економіку, розвиток міжнародного співробітництва об'єктивно потребують подальшого реформування бухгалтерської системи та зміни її методології відповідно до міжнародних стандартів. Це забезпечить прозорість, відкритість і зіставність фінансових показників різних господарюючих суб'єктів [56].

Із прийняттям Закону України “Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу”, визначено обов'язковість безпосереднього застосування підприємствами Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [22].

Відповідно до нього, починаючи із 2012 р., банки, публічні акціонерні товариства і страховики та підприємства визначених законодавством галузей, почали застосовувати МСФЗ (рис. 2.7).

Метою впровадження міжнародних стандартів є забезпечення порівнянності та зрозумілості звітів підприємств різних країн міжнародним інвесторам. Особливістю міжнародних облікових положень є їх достатня гнучкість, яка дає можливість їх імплементації у національну економіку кожної країни із урахуванням особливостей. Адже у них не прописані чітко форми та правила. У них тільки зазначаються загальні принципи та підходи щодо обліку господарських операцій та розкриття облікової інформації. Однак на основі врахування змін ситуацій на світовому ринку, стандарти підлягають постійному доопрацюванню і доповненню [43].

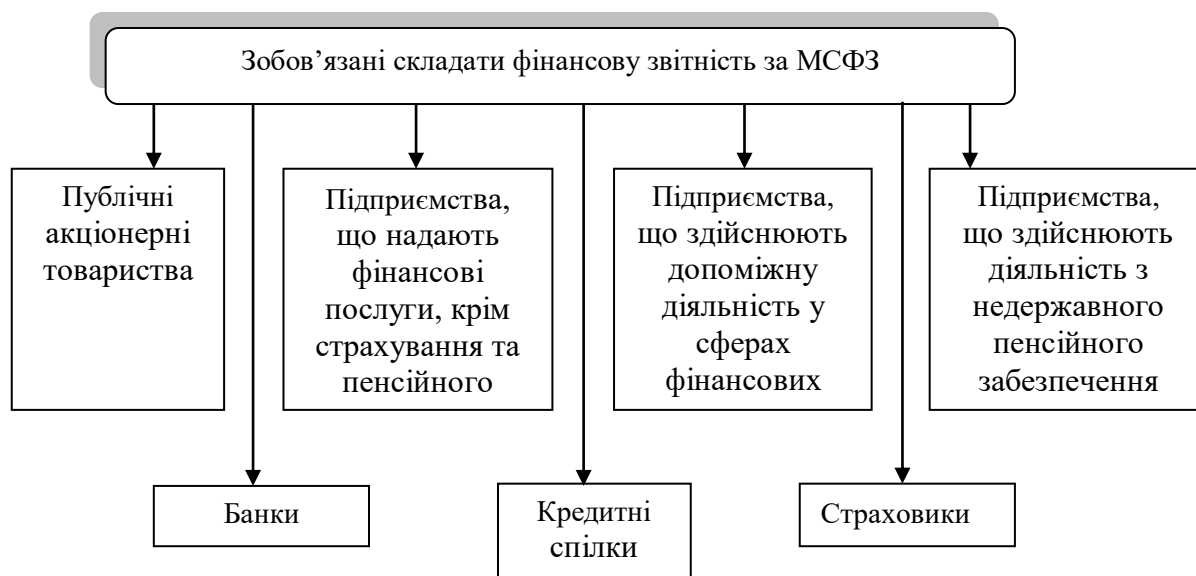
Сучасний вітчизняний бухгалтерський облік базується на національних

принципах обліку та міжнародних. Його спрямування пов'язане із:

- об'єктивним розрахунком та відображенням фінансового стану суб'єкта і результату його діяльності;
- відображення ринкових ризиків;
- врахування ринкового впливу на діяльність.

Найперші зміни переходу вітчизняної облікової системи загальнодержавного рівня на міжнародне законодавство наочно визначені у зміні змістових назв перших двох основних форм звітності:

- Баланс доповнений назвою Звіт про фінансовий стан;
- Звіт про фінансові результати – Звіт про сукупний дохід.

Рис. 2.2. Суб'єкти, які зобов'язані подавати звітність за МСФЗ.

При впровадженні МСФЗ доцільно враховувати те, що вони відносяться до діяльності комерційних підприємств, метою функціонування яких є отримання прибутку. Тобто вони не забезпечують регулювання процесу складання фінансової звітності некомерційними організаціями, до яких належать громадські і благодійні організації тощо [76].

Також їх призначення більше регулювання фінансових звітів у складі п'яти основних форм. Тому вони не застосовуються малими і середніми підприємствами, чим звужується спектр їх застосування.

Це означає, що міжнародні стандарти повинні впроваджуватись поступово і цілеспрямовано, вони повинні усувати недоліки національної системи урахуванням вимог ринкової економіки.

Реальна практична апробація МСФЗ повинна передбачати:

- внесення відповідних змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- забезпечення фінансової підтримки перехідного процесу на МСФЗ;
- організацію щодо підготовки спеціалістів щодо впровадження МСФЗ у системі вищої освіти;
- створення реального механізму контролю щодо дотримання МСФЗ.

Отримати звітність відповідно до вимог МСФЗ двома способами:

- вести облік за МСФЗ одразу (конверсія) одночасно із національними;
- трансформувати сформовану фінансову звітність у кінці звітного періоду [77].

Відмінність між двома методами полягає у наступному: трансформації підлягають лише сформовані статті фінансової звітності; при паралельному веденні обліку показники фінансової звітності за міжнародними вимогами формуються на основі усіх первинних і узагальнених бухгалтерських записів, що зароблені за увесь звітний період.

З позиції точності звітної інформації, то найвищий її рівень забезпечує ведення паралельного обліку за вимогами двох видів стандартів. Але водночас це найзатратніший метод зі сторони організаційного і методичного забезпечення. Адже для цього потрібно відповідно сформований для застосування план рахунків у форматі МСФЗ, перенести залишки із національного Плану рахунків на новостворені рахунки у новий план, але це передбачає також одночасно коригування і подальше щоденне паралельне веденням обліку. Також відбувається дублювання документальної реєстрації у двох фінансових системах паралельно [27, с. 49]. Тобто зростає двічі навантаження на облікового працівника, адже кожна господарська операція відображається двічі: за міжнародними і національними положеннями.

У сучасних умовах господарювання лиш небагато підприємств мають можливості для ведення паралельного обліку за двома системами. Прикладом може бути материнська компанія, інтерес якої у результатах діяльності звітуючих їй компаній передбачає постійний контроль. Це передбачає постійне оперативне подання максимально достовірних облікових відомостей керівництву компанії у форматі МСФЗ, а не лише звітної інформації. Однак практично доведено, що це лише поодинокі випадки. Більшість підприємств застосовують метод трансформації, що пояснюється наведеними у таблиці 2.4 відмінностями між обома способами.

Таблиця 2.4

Порівняння методів отримання звітності за МСФЗ

Ознака	Паралельний облік	Трансформація звітності
Достовірність звітності	(+) потенційно високий ступінь надійності інформації	(-) потенційно високий інформаційний ризик, неминуча присутність суб'єктивних оцінок
Фінансова затратність	(-) вимагає від компанії суттєвих витрат	(+) не вимагає від компанії суттєвих витрат
Період складання звітності	(-) тривалий, оскільки має на увазі "відладження" системи паралельного обліку	(+) не тривалий
Оперативність складання звітності	(+) практично одночасно із складанням національної звітності	(-) тільки після складання національної звітності

Що стосується поняття "суттєві додаткові витрати", то до них можна віднести ті, які пов'язані з програмним забезпеченням, навчанням персоналу, реорганізацією системи управління тощо. Але при такому методі підвищується ймовірність отримання позитивного аудиторського висновку, що забезпечує дотримання достовірності звітності.

При наведенні паралельного обліку виникають труднощі у роботі бухгалтера щодо встановлення курсу у процесі визначення історичної вартості цінностей [58, с. 49], якщо звітність за міжнародними вимогами складається в іноземній валюті.

При застосуванні методу трансформації звітності при отриманні інформації впливає суб'єктивний фактор її оцінки, що підвищує інформаційний

ризик [26]. Тому виникає необхідність у залученні до процесу трансформації фахівця, аудиторської або консалтингової фірми зі сфери їх профілю у МСФЗ.

На вибір методу переходу системи звітності на МСФЗ залежать від різних чинників. Часто при застосуванні методу трансформації його доцільно перевести на нижчий рівень – оборотно-сальдових корективів із вибором відповідної бухгалтерської програми [29]. Якщо підприємство відносно невелике і трансформація звітності проводиться одноразово, або для цього процесу залучають на платній основі фахівця, то доцільно застосовувати альтернативну трансформація.

Кожне підприємство самостійно обирає найоптимальніший спосіб, який залежить від кількості операцій, специфіки його діяльності та інформаційних запитів користувачів звітності.

Національні П(с)БО передбачають затверджені Міністерством фінансів форми усіх форм фінансових звітів для усіх суб'єктів господарювання. На відміну від них у МСФЗ не передбачені готові форми. Це означає розробку підприємствами такої звітності самостійно за вимогами МСФЗ. Вирішити цю ситуацію можливо двома шляхами:

- запозичувати приклади звітності у інших підприємств через пошук в Інтернеті – однак даному випадку не забезпечується якісний результат, оскільки кожний суб'єкт складає форми, виходячи із особливостей галузі, що є незручним для використання іншими підприємствами;

- застосовувати готові розроблені у формі таблиць MS Excel, що є надійно і зручно часі. Особливо полегшує процес формування використання форми звітності, розробленої фахівцями форма, що відповідає вимогам міжнародних стандартів. Це полегшується сучасним розвитком комп'ютерних технологій і професіоналізмом програмістів у сфері обліку, які полегшують процес практичної апробації теоретичних розробок [27, с. 50].

Часто застосовують таблиці MS Excel із уведеними формами, двомовні із готовими формулами розрахунку для заповнення, перенесення первинних даних у які здійснюється автоматично.

При формуванні фінансової звітності за МСФЗ виникає питання щодо визнання складеної звітності, що відображено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Умови визнання звітності, що складається за МСФЗ вперше

Перше застосування МСФЗ визнане	Перше застосування МСФЗ не визнане
1) якщо в попередньому році не надавали фінансові звіти, складені згідно з МСФЗ зовнішнім користувачам (інвестори, кредитори тощо);	1) якщо в попередньому році оприлюднені фінансові звіти були складені згідно з МСФЗ, але аудитором видано негативний висновок щодо відповідності цих звітів МСФЗ;
2) якщо в попередньому році подавалися фінансові звіти з чітким твердженням про відповідність МСФЗ (на початку розділу у Примітках).	2) якщо фінансові звіти відповідають не всім вимогам МСФЗ. Джерело: МСФЗ 1 «Перше застосування МСФЗ»

Позитивними рисами переходу до Міжнародних стандартів можна визначити:

- іноземні користувачі розуміють фінансову звітність;
- при застосуванні єдиного стандарту, який буде деталізованим, спрощеною стане система складання звітності малими і середніми підприємствами;
- зросте рівень професіоналізму бухгалтерів;
- малі і середні підприємства зможуть приймати участь на отримання замовлень у міжнародних тендерах.

Ефективність від впровадження МСФЗ можна виділити у наступному:

- скоротиться термін і мінімізуються витрати на складання звітності для зарубіжних партнерів і зовнішніх інвесторів;
- полегшиться перевірка звітності компанії світовими аудиторами;
- підвищиться об'єктивна оцінка звітності, що забезпечить ухвалення обґрунтованих управлінських рішень;
- підприємство отримає міжнародну репутацію [6].

У сьогоднішній час МСФЗ є вагомий ефективний каталізатор

зрозумілості та прозорості облікової інформації про діяльність підприємства, його витрати і доходи, оцінку зобов'язань і активів. Формуються можливості для об'єктивного виявлення і визначення способів нівелювання фінансових ризиків, а також з метою порівняння результатів діяльності для аналізу потенціалу і визначення стратегій розвитку [11].

Поступове і одночасно інтенсивне застосування міжнародних облікових стандартів є важливим питанням у реформуванні вітчизняного законодавства щодо облікових проблем і необлікових. Оскільки сьогодні можна виокремити низку суперечностей у формуванні фінансової звітності господарюючими суб'єктами. Адже ті із них, які повинні за вимогами законодавства оприлюднювати річний фінансовий звіт у всіх його формах за міжнародними вимогами, та водночас формувати уніфіковану згідно національних стандартів звітність за її обов'язкового подання у органи статистики. Що створює суб'єктам збільшення масиву обробки інформації та формально її часткове дублювання і перерахунок.

Для ефективної імплементації МСФЗ в бухгалтерський облік України доцільно сформувати і удосконалити наявні методичні рекомендації щодо деталізації їх застосування, а також забезпечити міжнародну співпрацю із спеціалізованими професійними організаціями.

РОЗДІЛ 3.

Фінансова звітність підприємства як основа оцінки його фінансового стану

3.1. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства

Достовірна та повна інформаційна база є основною умовою проведення якісної оцінки фінансового стану підприємства.

Завдяки вивченню інформаційного та методичного забезпечення для оцінки фінансового стану господарюючого суб'єкта можна буде говорити, що дослідження змісту аналітичних методів часто відбувається на основі теорії без врахування практики та збільшення в процесі аналізу наявності коефіцієнтів та аналітичних показників не дає відповідного позитивного впливу на якість здійснення оцінки.

Оцінка фінансового стану підприємства повинна бути об'єктивною і своєчасною не залежно від різноманітності форм власності, оскільки ні один власник не буде нехтувати можливістю збільшення доходів, а відповідно і прибутку підприємства.

Систематична оцінка фінансового стану зі сторони власників підприємства, його ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості має зміст в першу чергу тому, що багато в чому від платоспроможності залежить дохідність та відповідно і прибуток підприємства.

Комплексне поняття фінансового стану підприємства характеризується сукупністю показників, які показують наявність, використання та розміщення ресурсів підприємства, визначається наявністю виробничо-господарськими елементами впливу і є результатом взаємодії всіх структурних складових системи фінансових відносин [1, с. 115].

Основною ціллю аналізу фінансового стану господарюючого суб'єкта є оцінка фінансової здатності підприємства, а також впровадження розроблених

заходів, що спрямовані на якнайшвидше відновлення платоспроможності, а також досягнення більш вищого рівня фінансової стійкості, встановлення можливості продовжувати своє господарювання, здатність розвиватися, досягати прибутковості і збільшення виробничого потенціалу, прийняття відповідних рішень [8, с. 83].

Впроваджуючи фінансову оцінку на підприємстві можна забезпечити:

- аналіз ефективності функціонування господарюючих систем та виявлення причин та факторів стану, що є наявним на даний момент часу;
- окреслення тенденцій розвитку за показниками фінансового стану підприємства;
- складання сценарію розширення економічної діяльності підприємства: накопичення, ефективного використання та трансформацію фінансової бази;
- визначення стану кредитоспроможності суб'єкта господарювання, як того, що позичає відповідні фінансові ресурси для ефективного господарювання;
- якісне прогнозування, планування, бюджетування ефективного розміщення та визначення потреби у фінансових ресурсах;
- ефективного використання і формування грошових потоків
- розробка рейтингових систем аналізу фінансового стану систем господарювання;
- вчасне запровадження заходів, направлених на збільшення платоспроможності, прибутковості та фінансової стійкості підприємства;
- знаходження резервів покращення фінансового систем господарювання;
- роз'яснення політики використання і розподілу прибутку для потреб підприємства та його власників;
- аналіз підприємницьких ризиків в частині погашення зобов'язань, можливість нарощення чистих активів, прийняття управлінських рішень та залучення інвестицій.

Із вищезазначеного можна зробити висновок, що фінансовий аналіз є складовою економіко-аналітичного дослідження рівня, динаміки та змін фінансових показників з метою прийняття відповідних дієвих управлінських рішень для забезпечення зовнішньої і внутрішньої діяльності, стійкого фінансового стану та сталого економічного розвитку господарюючих суб'єктів. Дієве впровадження системи оцінки фінансового стану буде можливим тільки за наявності відповідного забезпечення: якості і кількості ресурсів, що є необхідними і достатніми задля досягнення цілі оцінки фінансового стану підприємства. До таких ресурсів можна віднести інформаційне, організаційне, методичне, матеріальне, технічне та кадрове забезпечення. Велику роль у цьому забезпеченні відіграє інформація, оскільки вона пов'язує між собою окремі елементи управління в одну продуктивну систему [51].

Взаємоузгодження між методичним і інформаційним забезпеченням здійснюється завдяки цілі проведення оцінки – надання інформації управлінській системі про фінансовий стан господарюючого суб'єкта та шляхи його оптимізації.

Масив інформаційного забезпечення системи оцінки представляється інформаційними технологіями та комунікативним середовищем. Завдяки інформаційним потокам прослідковується взаємозв'язок між різними підсистемами функціонального управління і засвідчує, що на основі вихідної інформації оцінки фінансового стану здійснюється регулювання наступної діяльності персоналу управління господарюючим суб'єктом. Дотримання головних вимог яких забезпечує можливість доцільно організувати інформаційні потоки: форми та строки надання інформації, що є умовою продуктивної організації роботи працівників.

Основний елемент інформаційної системи – інформація, та її забезпечення тісно пов'язані з якісними характеристиками потоків інформації.

Можна зробити висновок, що головним джерелом інформації, яка є необхідною для аналізу фінансового стану є фінансова звітність, але її зміст і

форма не завжди забезпечують потреби аналітиків, і є потреба щодо її удосконалення [55, с. 30].

Бухгалтерська звітність, як основне джерело інформації в оцінці фінансового стану підприємства, складається з дотриманням правил і норм чинного законодавства, і їй відповідають певні властивості:

- інформація, відображена в звітності має своє підтвердження відповідними первинними документами відповідно до кожного факту господарської інформації;
- правдивість інформації, відображеної у звітності, в будь який час може перевіритись незалежними експертами;
- звітність підприємства є документами довготривалого зберігання.

Головною вимогою до звітної інформації є інформативність, тобто щоб вона могла бути використана для прийняття відповідних управлінських рішень. Інформація повинна бути доречною, вірогідною, порівняною, правдивою, зрозумілою та нейтральною.

Більш глибока фінансова оцінка фінансового стану є досить трудомісткою: поряд з аналізом та розрахунком в динаміці ряд у показників складається система пов'язаних між собою аналітичних таблиць і застосовуються прості моделі жорсткого факторного аналізу.

Програму глибокої оцінки фінансового стану підприємства можна представити такими процедурами (рис. 3.1.) [31, с. 44].

Фінансовий стан підприємства є наслідком його всебічного господарювання. Тому здійснюючи оцінку фінансового стану, особливо за минулі періоди, є сенс звернути увагу на виробничий потенціал в розрізі таких показників:

- наявність, частка та динаміка: виробничих активів у загальній вартості майна, капітальних вкладень та їх відсоток у фінансових вкладеннях, основних засобів у загальній сумі майна;
- коефіцієнт зносу ОЗ (амортизації);
- середня норма амортизації [32, с. 55].

Рис. 3.1. Програма оцінки фінансового стану підприємства

Основні засоби плюс виробничі запаси та незавершена виробництво складають виробничі активи. Галузеві стандартні показники беруться за основу для порівняння.

Відношенням залишкової вартості ОФ до суми балансу розраховується показники частки вартості ОФ до загальної вартості коштів підприємства. Показники, що розраховуються порівнюються із стандартними галузовими показниками підприємств і з значеннями високорентабельних виробників.

Співвідношенням суми зносу ОЗ та нематеріальних активів з їх первісною вартістю знаходиться коефіцієнт зносу або амортизації. Коли значення цього показника зменшується, це може свідчити про надходження на

підприємство нового обладнання.

Фінансову та виробничу політику можна оцінити у співвідношенні капітальних вкладень до довгострокових фінансових вкладень та авансів. Збільшення темпів зростання фінансових вкладень суттєво впливає на виробничі потужності підприємства.

Наявність власних обігових коштів є впливовим показником фінансового стану підприємства. При його розрахунку береться до уваги, що якась частина капітальних вкладень та основних засобів відтворюється за рахунок коротко- та довгострокових кредитів та інших довгострокових позикових коштів. Негативним є зменшення власних обігових коштів, якщо вони, звичайно, не перекривають матеріальні обігові кошти [26, с. 177].

Показники джерел господарських капіталів застосовують для аналізу фінансової стабільності та платоспроможності підприємства. Фінансовій стабільності дають оцінку такі коефіцієнти: позичених коштів, власності, співвідношення власних і позичених коштів, власних і необігових коштів, власних і необігових коштів з довгостроковими фінансовими вкладеннями, мобільності власних коштів, окупності відсотків, співвідношення витрат з виплати процентів і позикових коштів.

Відношенням власного капіталу і величини коштів підприємства розраховується коефіцієнт власності. Цей показник має значення для кредиторів і інвесторів.

Відношенням позичених коштів і загальної величини коштів підприємства розраховується коефіцієнт позичених коштів. Цей показник дає оцінку структури коштів підприємства з точки зору частки позичених коштів і пов'язується з попереднім показником.

Відношенням позичених коштів до власних розраховують коефіцієнт, який показує яка частка позичених коштів припадає на одну гривню власних. Якщо показник перевищує одиницю то підприємство вважається фінансово не стійким.

Відношенням власних обігових коштів до загальної величини власних

коштів розраховується коефіцієнт мобільності власних коштів. Ця величина порівнюється із стандартними значеннями показника.

Підприємство вважається платоспроможним якщо воно має можливість погасити поточну заборгованість власними коштами. Є три показники платоспроможності: загальний коефіцієнт покриття, проміжний коефіцієнт покриття та коефіцієнт абсолютної ліквідності. При їх розрахунку за знаменник береться загальна сума короткострокових зобов'язань.

Відношенням суми коштів та поточних фінансових вкладень до поточних зобов'язань знаходять коефіцієнт абсолютної ліквідності. Цей показник важливий для банків, що кредитують, постачальників матеріальних ресурсів і теоретичне значення його повинно бути 0,2-0,25.

Відношенням сукупної величини запасів та витрат (за виключенням витрат майбутніх періодів), грошей, поточних фінансових вкладень та дебіторської заборгованості до поточних зобов'язань розраховують загальний коефіцієнт покриття. Величина цього показника має становити 0,2-0,25. Коли висока обіговість величина його може бути менша. Показник є корисним для власників облігацій підприємства.

Характеристику платоспроможності підприємства дає коефіцієнт чистої виручки, який знаходиться відношенням чистого прибутку і амортизації до виручки від реалізації. Показує рівень чистого прибутку та амортизації на кожну одиницю чистої виручки.

Фінансовий стан підприємства залежить від його рентабельності. Це відношення прибутку від реалізації до повної собівартості або виручки від реалізації продукції. Рентабельність окремих видів знаходять відношенням різниці продажної вартості та собівартості окремого виду продукції до його вартості реалізації.

Під час аналізу фінансового стану необхідно детально дослідити обіговість всього майна, коштів, матеріальних і нематеріальних активів, виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції. Ці показники знаходять шляхом порівняння виручки і середнього значення

залишків майна і відповідних обігових коштів [12].

Розрахунок фінансових показників з метою оцінки фінансового стану потрібно проводити постійно для прийняття відповідних управлінських рішень, спрямованих на його покращення. Детальний аналіз таких показників вкаже за якими напрямками необхідно проводити відповідну роботу.

Отже якість прийняття управлінських багато в чому залежить від правдивості аналітичних висновків, що були отримані на основі інформаційної бази аналізу фінансового стану. Сукупність інформації та інформаційних потоків складає інформаційний механізм оцінки фінансового стану підприємства. Визначення системи раціональної інформаційної бази вимагає визначення змісту необхідної інформації.

3.2. Зведена оцінка фінансового стану підприємства для прийняття управлінських рішень

Оцінка фінансового стану підприємства – це перевірка, яка дає можливість визначити помилки та недоліки, знайти внутрішні резерви та мобілізувати їх, підвищити доходи і прибутки, мінімізувати витрати виробництва, збільшити рентабельність, підвищити якість фінансово-господарської діяльності в цілому.

Основним видом діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю “Захід агропродукт” є вирощування та реалізація зернових культур. Метою діяльності ТзОВ є раціональне використання наявного потенціалу, забезпечення відповідних умов для збільшення об’ємів продукції та надання послуг, відповідно підвищення прибутків. Економічно-грамотне управління повинно забезпечити ефективне функціонування підприємства, яке заключається в умінні аналізувати його діяльність. За допомогою відповідної оцінки можна дослідити фактори змін результатів діяльності, вивчити тенденції розвитку, обґрунтувати управлінські рішення та плани, знайти резерви підвищення ефективності виробництва, здійснити контроль за виконанням,

проаналізувати фінансовий стан та розробити стратегію розвитку досліджуваного підприємства [71, с. 165].

Інформаційною базою для цього всього виступають форми фінансової звітності:

- Форма №1 “Баланс (Звіт про фінансовий стан)”;
- Форма №2 “Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)”;
- Форма №3 “Звіт про рух грошових коштів”;
- Форма №4 “Звіт про власний капітал”.

Фінансовий стан багато в чому залежить від результатів виробничої, фінансової та комерційної діяльності. На фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю “Захід агропродукт” позитивно впливають стабільний випуск та реалізація більш якісної продукції та надання послуг.

З боку фінансового аналізу є три вагомі вимоги до бухгалтерської звітності, яка повинна забезпечувати:

- оцінку динаміки показників та перспектив одержання максимального прибутку господарством;
- оцінку фінансових ресурсів, наявних у господарства, ефективності їх використання;
- прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо фінансів з метою здійснення інвестиційної політики [4].

Фінансова оцінка – це спосіб аналізу та прогнозування фінансового стану на основі його оперативних даних, фінансової та бухгалтерської звітності.

Форма №1 “Баланс (Звіт про фінансовий стан)” відображає фінансовий стан на конкретну дату, а Форма №2 “Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)”, який відображає ефективність діяльності підприємства, показує картину фінансових результатів за квартал, півріччя, 9 місяців, рік [37].

Використовуючи звітні дані можна визначити основні тенденції формування і використання фінансових ресурсів, а також причини змін, що відбуваються, слабкі та сильні сторони, знаходяться резерви покращення фінансового стану ТзОВ у перспективі.

Аналіз діяльності майнового стану Товариства з обмеженою відповідальністю “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр. проведений на основі даних ф. № 1 “Баланс” і ф. № 2 “Звіт про фінансові результати” за 2018–2019 рр. (Додаток Ж).

У табл. 3.1 і проаналізовано стан майна підприємства.

Таблиця 3.1

**Аналіз динаміки, складу і структури активів балансу
ТзОВ “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр.**

Активи	Роки		Питома вага		Відхилення (2017 / 2015)		
	2018	2019	2018	2019	абсолютне	темп приросту	у структурі
Нематеріальні активи	529	484	1,00	0,85	-45	-8,51	-0,15
Незавершені капітальні інвестиції	694	181	1,31	0,32	-513	-73,92	-0,99
Основні засоби	32059	30789	60,64	54,11	-1270	-3,96	-6,53
Довгострокові біологічні активи	390	510	0,74	0,90	120	30,77	0,16
Усього за розділом I	33672	31964	63,70	56,17	-1708	-5,07	-7,52
Запаси	10777	17098	20,39	30,05	6321	58,65	9,66
Виробничі запаси	1514	3406	2,86	5,99	1892	124,97	3,12
Незавершене виробництво	2827	3141	5,35	5,52	314	11,11	0,17
Готова продукція	6436	10551	12,17	18,54	4115	63,94	6,37
Поточні біологічні активи	6136	7406	11,61	13,02	1270	21	1,41
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	736	272	1,39	0,48	-464	-63,04	-0,91
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1287	-	2,43	0,00	-1287	-100,00	-2,43
з бюджетом	96	39	0,18	0,07	-57	-59,38	-0,11
Інша поточна дебіторська заборгованість	104	77	0,20	0,14	-27	-25,96	-0,06
Гроші та їх еквіваленти	39	36	0,07	0,06	-3	-7,69	-0,01
Готівка	33	32	0,06	0,06	-1	-3,03	-0,01
Рахунки в банках	6	4	0,01	0,01	-2	-33,33	0,00
Інші оборотні активи	17	9	0,03	0,02	-8	-47,06	-0,02
Усього за розділом II	19192	24937	36,30	43,83	5745	29,93	7,52
Баланс	52864	56901	100	100	4037	7,64	X

На основі даних таблиці 3.1 і можна зробити такі висновки:

– необоротні активи у 2019 р. порівняно з 2018 р. збільшились на

1708 тис. грн., або 7,52 %. Основний вплив на таке зменшення було зниження суми основних засобів на 1270 тис. грн. або 6,53 %;

- у 2019 р. порівняно з 2018 р. оборотні активи збільшились на 5745 тис. грн. або на 7,52 %, це відбулося в основному за рахунок збільшення запасів на 6321 тис. грн. або 9,66 %;

- у складі оборотних активів у 2019 р. порівняно з 2018 р. зменшилась дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги на 464 тис. грн. (0,91 %) та дебіторська заборгованість за виданими авансами на 1287 тис. грн. (2,43 %);

- загальна величина активів за 2018-2019 р.р. збільшилась на 4037 тис. грн., що може свідчити про динамічне розширення обсягів діяльності підприємства. Багато залежить за якими позиціями відбувається збільшення. Таке зростання валюти балансу призводить до збільшення платоспроможності, що є сприятливим для налагодження нових зв'язків з іншими господарюючими суб'єктами.

Так як баланс складається із активних і пасивних статей, то у таблиці 3.2 проаналізовано абсолютні та відносні зміни в складі пасиву балансу ТзОВ “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр.

За даними, наведеними у табл. 3.2, можна зробити такі детальні висновки:

- власний капітал у 2019 р. порівняно з 2018 р. збільшився на 8997 тис. грн., або 10,69 %. Сукупний вплив на дану величину мало закриття статті Неоплачений капітал;

- довгострокові зобов'язання і забезпечення також мали тенденцію до зниження за досліджуваний період на 3320 тис. грн. або 6,54%, що також є позитивним в господарській діяльності підприємства.

- у 2019 р. порівняно з 2018 р. поточні зобов'язання також знизились на 1640 тис. грн. або на 4,16 %, на цю суму мало вплив в основному зменшення поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 2589 тис. грн., або на 5 %;

Таблиця 3.2

**Аналіз динаміки, складу і структури пасиву балансу
ТзОВ “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр.**

Пасив	Роки		Питома вага		Відхилення (2018 / 2019)		
	2018	2019	2018	2019	абсолютне	темп приросту	у структурі
Зареєстрований (пайовий) капітал	23101	23101	43,70	40,60	0	0	-3,10
Додатковий капітал	1113	1113	2,11	1,96	0	0	-0,15
Резервний капітал	110	110	0,21	0,19	0	0	-0,01
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	25060	22805	47,40	40,08	-2255	-9,00	-7,33
Неоплачений капітал	-11252	-	-21,28	0,00	11252	-100,00	21,28
Усього за розділом I	38132	47129	72,13	82,83	8997	23,59	10,69
Довгострокові кредити банків	5220	1900	9,87	3,34	-3320	-64	-6,54
Усього за розділом II	5220	1900	9,87	3,34	-3320	-63,60	-6,54
Короткострокові кредити банків	5400	6300	10,21	11,07	900	16,67	0,86
Поточна кредиторська заборгованість за: - товари, роботи, послуги	3039	450	5,75	0,79	-2589	-85,19	-4,96
- розрахунками з бюджетом	7	4	0,01	0,01	-3	-42,86	-0,01
- розрахунками зі страхування	105	112	0,20	0,20	7	6,67	0,00
- розрахунками з оплати праці	227	241	0,43	0,42	14	6,17	-0,01
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	4	69	0,01	0,12	65	1625,00	0,11
Інші поточні зобов'язання	726	692	1,37	1,22	-34	-4,68	-0,16
Усього за розділом III	9512	7872	17,99	13,83	-1640	-17,24	-4,16
Баланс	52864	56901	100	100	4037	7,64	0,00

Динаміка змін в пасивах балансу можна охарактеризувати як позитивно-стабільну, що дає можливість закріпити свої позиції на конкурентному ринку.

Наступним етапом аналізу фінансового стану ТзОВ є проведення аналізу форми №2 “Звіт про фінансові результати” за 2019-2018 рр., що дає можливість побачити чи воно є прибутковим, чи збитковим і за рахунок чого.

У таблицях 3.3 та 3.4 наведено результати аналізу ф. № 2 “Звіт про фінансові результати” і відображено фінансові результати від господарської діяльності ТзОВ “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр.

Таблиця 3.3

**Порівняльний аналіз форми № 2 “Звіт про фінансові результати”
ТЗОВ “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр.**

Показники	Роки		Відхилення (+/-)	Темп приросту (%)
	2018	2019		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	43049	36903	-6146	-14,28
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	33175	29039	-4136	-12,47
Валовий прибуток	9874	7864	-2010	-20
Інші операційні доходи	4336	2731	-1605	-37,02
Адміністративні витрати	1039	842	-197	-18,96
Витрати на збут	281	367	86	30,60
Інші операційні витрати	1363	604	-759	-55,69
Фінансові результати від операційної діяльності (прибуток/збиток).	11527	8782	-2745	-23,81
Фінансові витрати	1802	2436	634	35,18
Інші витрати	2728	1574	-1154	-42,30
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток)	6997	4772	-2225	-31,80
Витрати на податок на прибуток	-	-		
Чистий фінансовий результат (прибуток)	6997	4772	-2225	-31,80

Результати аналізу таблиці 3.3 свідчують про наступне:

- Валовий прибуток протягом аналізованого періоду знизився, а саме на: 2010 тис. грн. (20 %) у 2019 р. порівняно з 2018 р;
- інші операційні доходи протягом аналізованого періоду також зменшилися, а саме на 1605 тис. грн. (37,02 %);
- щодо витрат за досліджуваний період, то адміністративні витрати зменшилися на 197 тис.грн. (19%), витрати на збут збільшилися на 86 тис.грн. (30,6%), інші операційні витрати зменшилися на 759 тис.грн (більш як у двічі);
- фінансові результати від операційної діяльності – прибуток, але його показник у порівнянні з попереднім роком знизився на 2745 тис. грн., що становить майже 24%, фінансові результати до оподаткування (прибуток), а відповідно (оподаткування за нульовою ставкою) чистий фінансовий результат (прибуток) знизився на 2225 тис. грн., що становить 32% у 2019 р. порівняно з 2018 р.

Дані таблиці 3.4 показують наступні результати діяльності досліджуваного підприємства:

- матеріальні затрати стали більшими у 2019 р. і на 338 тис. грн., що є менше ніж на 1% порівняно з 2018 р.

- витрати на оплату праці 2019 р. порівняно з 2018 р. знизились на 432 тис. грн. (12 %), що може бути пов'язано з плінністю кадрів;
- інші операційні витрати протягом аналізованого періоду також знизились не суттєво, на 26 тис. грн. (1,6%)
- якщо взяти витрати загалом то у 2019 р. порівняно з 2018 р. вони суттєво не змінились, знизились на 739 тис. грн., що становить 1,54.

Таблиця 3.4

**Порівняльний аналіз елементи операційних витрат
ТзОВ “Захід агропродукт” за 2018-2019 рр.**

Показники	Роки		Відхилення (+/-)	Темп приросту (%)
	2018	2019		
Матеріальні затрати	39463	39801	338	0,86
Витрати на оплату праці	3572	3140	-432	-12,09
Відрахування на соціальні заходи	1328	1168	-160	-12,05
Амортизація	1989	1530	-459	-23,08
Інші операційні витрати	1630	1604	-26	-1,60
Разом витрати	47982	47243	-739	-1,54

Система фінансових відносин діяльності ТзОВ “Захід агропродукт”, взаємодією всіх своїх елементів, виробничо-господарськими чинниками, сукупністю моделей, прийомів, методів і показників, які показують наявність та розміщення, а також використання фінансових ресурсів, розкривають комплексне поняття фінансового стану підприємства.

Результати такого аналізу за 2018-2019 рр. можуть свідчити про зниження обсягів діяльності підприємства, але це не є критичним, воно і на далі залишається стабільним, і прийняття відповідних управлінських рішень необхідне для того, щоб не тільки “утриматись на плаву”, а і покращити ситуацію в сторону підвищення прибутковості.

3.3. Напрями покращання фінансового стану підприємства в умовах антикризового управління

Для оцінки фінансового стану необхідно всебічно і систематично оцінювати за різними методами аналізу. Адже при неефективному

Неефективність використання фінансових ресурсів підприємством зумовлює його низьку платоспроможність. А це є причиною перебоїв в постачанні матеріальних ресурсів, процесі виробництва і збуту продукції, до недосягнення запланованого рівня прибутку, що знижує його рентабельність [56, с. 237].

Перший і основний спосіб покращання фінансового стану є визначення способу оптимізації співвідношення між власним і залученим капіталами. Це забезпечить йому мінімальний фінансовий ризик при максимальній рентабельності власного капіталу. При оптимізації ліквідності необхідно застосовувати оперативний механізм фінансової стабілізації. Останній являє собою сукупність заходів, які мають взаємопротилежне спрямування: зменшує фінансові зобов'язання та збільшує грошові активи, які забезпечують ці зобов'язання.

Для зменшення фінансових зобов'язань підприємству доцільно:

- зменшити суми постійних витрат (зокрема щодо утримання адміністративного персоналу);
- зменшити рівень умовно-змінних витрат;
- продовжити терміни зобов'язань за товарними операціями;
- відтермінувати виплату відсотків і дивідендів.

Резерви зростання сум грошових активів передбачають:

- рефінансування заборгованості дебіторів;
- необхідність прискорити оборотність розрахунків із дебіторами;
- оптимізувати запаси товарно-матеріальних цінностей;
- скоротити розмір резервів страхових запасів у період функціонування підприємства при фінансовій кризі [14].

При функціонуванні підприємства у конкурентному середовищі підприємство також повинно оптимізувати збутову політику. Вона означає активізацію його маркетингової політики для просування власної продукції через її високу якість і помірну ціну, яка повинна бути нижча від середньогалузевої. Це підвищує її конкурентоспроможність. При оптимізації політики реалізації повинні бути першочерговими питаннями реклама, фірмова

упаковка, стимулювання збуту через акції тощо. Це забезпечить збільшення реалізації продукції, і забезпечить вихід підприємства з фінансово-економічної кризи. Необхідно також враховувати, що застої продукції на складах погіршують фінансове становище господарюючих суб'єктів, що означає вагомість її своєчасної реалізації. З метою максимізації ринків збуту підприємствам доцільно формувати також пункти роздрібної торгівлі, що збільшить оборотність капіталу і прибутковість діяльності [14].

Звісно ці заходи щодо покращення фінансового стану підприємства через активізацію маркетингових заходів не забезпечать вирішення усіх фінансових проблем. Та через скорочення термінів реалізації продукції прикоряться терміни кредиторських розрахунків.

Але при збутових заходах доцільно звертати також увагу на те, що при досягненні конкурентоспроможності продукції на ринку потрібно знижувати її собівартість. Це можливо через застосування нових технологій, техніки, ощадливого споживання ресурсів і досягнення безвідходності виробництва. Також вагому частку у структурі собівартості займають постійні витрати, що означає пошук способів їх зниження. Це, у свою чергу, забезпечить збільшення прибутку підприємства. У вартості продажу продукції питому вагу має ввізне мито, яке постійно зростає. А це означає, що підприємству необхідно спрямувати свою політику діяльності на пошук вітчизняних постачальників сировини та матеріалів, що є дешевшим, ніж їх імпортування [41].

Найоптимальнішим способом покращання фінансового стану господарюючого суб'єкта є збільшення суми коштів на розрахунковому рахунку. Такі вільно обертові кошти підвищують коефіцієнт абсолютної ліквідності. Таким чином для підприємства відкриваються можливості для підприємства оформляти коротко- і довгострокові банківські позики для ведення поточної діяльності. Адже право на їх отримання мають лише платоспроможні підприємства. Потенційними джерелами зростання грошових коштів можна також розглядати реалізацію надлишків виробничих та невиробничих засобів або передачу їх в оренду чи обмін на необхідні активи.

Ще одним методом підвищення фінансового стану підприємства можна вважати розвиток виробництва, зокрема розробку нових видів продукції. Але із урахуванням попиту споживачів. Або оформлення ліцензії на виробництво товарів широкого вжитку, які користуються постійним запитом споживачів[4].

Адже господарюючий суб'єкт не може досягнути стабільного фінансового стану, якщо не забезпечено безперервне отримання прибутків, які сприяють необхідному плановому приросту його фінансових ресурсів. Останні потрібно спрямовувати на зміцнення матеріально-технічної бази підприємства. Тому це можна досягнути через постійне стабільне виробництво і збут високоякісної продукції.

Підтримка стабільного фінансового стану підприємства потребує його систематичної і всебічної оцінки за різними методами і прийомами. Це дозволить критично аналізувати його фінансові результати у динаміці – за низку часових проміжків, та у статиці, тобто за визначений період. Це сприятиме встановленню “больових точок” у фінансовій діяльності і методи ефективного раціонального розміщення і застосування фінансових ресурсів.

Виділяють два види факторів, що можуть призвести підприємство до фінансової кризи:

– зовнішні/екзогенні – вони не залежать від діяльності підприємства. До них відносять: політичну нестабільність у державі, нестабільність податкового і господарського законодавства, загальний спад кон'юнктури в економіці, посилення монополізму на ринку, значний інфляційний рівень, посилення конкуренції у галузі або навпаки криза в окремій галузі, нестабільність фінансового і валютного ринків, дискримінацію господарюючого суб'єкта органами управління і влади;

– внутрішні/ендогенні – піддаються впливу підприємства. Але на які суб'єкт не акцентує своєчасну увагу. До них належать: низький рівень менеджменту і маркетингу, відсутність чіткої встановленої стратегії розвитку, втрата ринків реалізації продукції, неефективна організаційна структура підприємства, непродуктивне утримання не використовуваних та зайвих

робочих місць, неефективне використання виробничих ресурсів [56].

Для покращення фінансового стану підприємства за його функціонування в умовах кризи доцільно проводити наступні заходи:

- удосконалювати поточний календар фінансового документа, який містить дані про грошовий обіг суб'єкта;
- максимально усувати зовнішніх факторів його банкрутства;
- переводити низькооборотні активи у високооборотні;
- регулювати рівень незавершеного виробництва;
- вживати місцеві заходи щодо покращення фінансового стану;
- забезпечити фінансове становище господарюючого суб'єкта у середньостроковій перспективі. Воно передбачає стабільне отримання виручки від реалізації, підвищення рентабельності продукції, забезпечення достатнього рівня ліквідності активів, забезпечення достатньої суми фінансових ресурсів, щоб оплатити нові поточні зобов'язання і одночасно також зупинення дії штрафних санкцій через прострочену кредиторську заборгованість;
- здійснення енерго- і ресурсоощадних заходів;
- скорочення різних видів витрат до мінімально допустимого рівня, зокрема фінансових через поступове погашення давньої заборгованості;
- формування стабільної фінансової бази;
- вживання заходів щодо забезпечення стійкого фінансового стану на довгострокову перспективу;
- забезпечення оптимальної структури балансу і отримання позитивних фінансових результатів [56, с. 89].

Під економічною стійкістю підприємства розуміють сукупність її взаємопов'язаних та взаємообумовлених елементів, що при різних умовах створюють для підприємства здатність вести діяльність, мати потенціал ресурсів і збалансоване функціонування.

При недостатньому рівні фінансової стійкості підприємству доцільно приймати рішення, які мають бути спрямовані на:

- врегулювання його фінансових відносин та оптимізацію руху

фінансових ресурсів загалом;

- вироблення стійкої фінансової стратегії власного розвитку із врахуванням можливостей суб'єкта та зовнішніх умов господарювання;
- поточне, перспективне фінансове планування і бюджетування;
- визначення планових обсягів реалізації продукції, її собівартості та формування планів капіталовкладень тощо;
- оцінка потенційних і реальних джерел фінансування ведення діяльності, до яких належать бюджетне, доцільність довго- та короткострокового кредитування тощо;
- синергія і контроль діяльності фінансових підрозділів [41].

Виділяють чотири види стійкості підприємства, які забезпечують покращення його фінансового становища.

Стійка фінансова складова підприємства надає йому можливість вкладення коштів у нову продукцію, освоєння нових споживацьких сегментів через демпінг цін, досягнення маркетингової стійкості, підтримка інвестиційної діяльності та інше.

Значення кадрової стійкості підприємства у його фінансовому стані полягає у відповідній кваліфікації працівників, виробленні корпоративної культури, забезпеченні високої компетенції персоналу, що має вагомий вплив на клієнтів. Її можна забезпечити через продуману ефективну кадрову політику і соціальну програму кадрового потенціалу.

Виробнича стійкість підприємства залежить від зовнішніх і внутрішніх чинників, які мають вплив на виробництво і постачання якісної продукції, що може конкурувати на ринку із своїми аналогами. Вона передбачає обов'язковість управління виробничим процесом через правильне використання елементів виробничої системи і постійного контролю [56, с. 63].

Економічну стійкість підприємство може досягнути лише при застосуванні сучасного менеджменту, його своєчасній реакції на зміни у зовнішніх умовах його функціонування, а також чітке формулювання стратегічного розвитку.

Для покращання фінансового стану усі заходи, які повинно застосовувати підприємства, можна згрупувати у наступні:

- постійний моніторинг попиту на вироблювану продукцію, а також поступове розширення ринків її збуту;
- визначення резервів зниження собівартості продукції і оцінка можливостей на перепрофілювання на інші види;
- мобілізація у господарському кругообороті наднормативних запасів або їх реалізацію;
- оцінку стану розрахунків із дебіторами для їх зменшення;
- аналіз власних можливостей отримання довгострокових кредитів;
- недопущення нераціональних виплат, зокрема через оцінку першочергових платежів із прибутку;
- контроль за фінансовим станом господарюючого суб'єкта та дотриманням виробленої фінансової стратегії [4].

Для успішної реалізації фінансової стратегії підприємства повинна бути співставність із між його фінансовими стратегічними цілями та реальними фінансовими і економічними можливостям підприємства. При цьому важливу роль відіграє централізоване управління фінансами, а також гнучкість його методів на зміни фінансово-економічної ситуації у державі та світі загалом.

У сучасних умовах економіка переживає період криз і потрясінь. Світова масштабна криза, що має прогресивний характер, зумовлює зміни, збитки і ризики банкрутства господарюючих суб'єктів. Саме тому підприємства повинні своєчасно змінюватись, перепрофільовуватись тощо. Тобто своєчасно адаптовуватись до тенденцій кризи, застосовуючи можливі способи виходу із неї. Це забезпечить їм лідерство на ринку, але за умови пошуку шляхів, які найоптимальніші для його зовнішньої і внутрішньої діяльності. Все вищезазначене означає розробку і впровадження нових механізмів управління фінансовим станом підприємства.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних та практичних аспектів складання фінансової звітності спрямовані на вдосконалення діючого механізму формування звітності за стандартними, визначеними нормативно-правовою базою формами звітності, обґрунтування теоретичних аспектів та на необхідність запропонувати практично вагомі пропозиції, які би позитивно вплинули на процес формування звітності суб'єктів господарювання для забезпечення інформаційних потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів.

Розвиток України в напрямку ринкових відносин дав можливість розширення форм підприємницької діяльності, впровадив ділову ініціативу вітчизняних господарюючих суб'єктів. З метою впровадження ефективних управлінських рішень потрібна наявність достовірної, правдивої інформації про результати діяльності, утворена з урахуванням специфіки діяльності підприємств та їх організаційного складу. Масивом інформації про результати господарювання підприємства є фінансова звітність, яка дає можливість визначити вартість мобільних (оборотних) засобів, загальну вартість майна, суму власних та залучених коштів суб'єкта господарювання.

Серед відомих економістів і практиків прослідковуються різні напрями класифікації звітності підприємства та змісту фінансової звітності. З одного боку, фінансова звітність – це система згрупованих і взаємопов'язаних показників, що дають характеристику виробничій та фінансово-господарську діяльність господарюючого суб'єкта за конкретний період часу. З другого боку, фінансова звітність є складовою бухгалтерського обліку, а також способом групування і подання інформації про результати функціонування підприємства.

Оскільки мета складання і подання звітності у забезпеченні інформаційних потреб користувачів: кредиторів, менеджерів, працівників підприємства, інвесторів тощо, фінансову звітність називають звітністю загального призначення. Така звітність повинна надавати доречну, дохідливу,

достовірну і суттєву інформацію про результати діяльності, зміни у складі власного капіталу, рух грошових коштів, фінансовий стан підприємства.

З метою зближення складання і подання фінансової звітності з обліком за національними стандартами з міжнародними стандартами було створено НП(С)БО 1, у якому представлено нові форми фінансової звітності. Загальні способи занесення інформації до фінансової звітності висвітлено в п.4 розділу 4 цього Національного положення.

У Балансі відображаються дані про активи, що дорівнюють власному капіталу плюс зобов'язання. У Балансі зобов'язання і активи розкривають за наявності умов щодо їх визнання: отримання економічних вигод у майбутньому та достовірна оцінка внаслідок їх використання (погашення). Власний капітал відображають разом з активами і зобов'язаннями, які впливають на його зміни.

У самій звітній формі №1 є перелік статей, за допомогою яких розкриваються активи, власний капітал та зобов'язання. Статті, за якими відсутня інформація до розкриття, підприємствами можуть не наводитися, крім випадків, коли ці дані мали місце в попередніх звітних періодах.

До форм звітності, які за новим НП(С)БО є скороченими, дозволено додавати нові статті з переліку, що наведено в Додатку 3 даного національного положення, із збереженням кодів. Інформація в доданій статті мусить бути суттєвою і достовірно визначеною.

Фінансова звітність складається за даними річної інвентаризації. Всі форми підписуються головним бухгалтером та керівником і ставиться печатка. За достовірність даних звітності несуть повну відповідальність особи, що її підписують.

Підготовка до складання фінансової звітності включає: перевірку повноти відображення в обліку всіх операцій, що були оформлені відповідними документами; перевірку розподілу витрат і доходів; перевірку розрахунків з кредиторами і дебіторами; визначення валових доходів і витрат та списання цих сум на фінансові результати; завершення облікових записів; відображення чистого прибутку з його розподілом або збитку з погашенням такого.

Детальний аналіз вітчизняних форм фінансової звітності за вимогами МСФЗ дає можливість прийняття альтернативи при їх заповненні. Оскільки до переліку форм фінансової звітності належать примітки до фінансових звітів, згідно з НП(С)БО при складанні фінансової звітності можна запропонувати складати окремо два звіти: примітки до фінансових звітів, які є складовою фінансових звітів, та додатково примітки до фінансової звітності що не є в складі звітності, а додаються до неї. Такий підхід може забезпечити взаємозгоду подання фінансових звітів, задекларованої МСФЗ, необхідність та зрозумілість вітчизняної фінансової звітності, що повинна сприяти наданню користувачам інформації, корисної для прийняття відповідних економічних рішень.

Застосування МСФЗ дає змогу:

- складання звітності для зарубіжних партнерів і зовнішніх інвесторів у стислі строки з великою точністю і з малими витратами;
- звітність підприємства можна легко перевірити і підтвердити світовими провідними аудиторами;
- звітність за МСФЗ дає можливість оцінювати стан і ухвалювати відповідні управлінські рішення;
- підприємство дістає можливість отримувати міжнародну репутацію провідного серйозного партнера на міжнародному рівні.

Головною метою оцінки фінансового стану є перевірка закриття зобов'язань з кредиторами, за розрахунками з бюджетом, банками, а також використання цільових коштів за призначенням і забезпеченості ними; виявлення шляхів поліпшення фінансового стану за допомогою залучення джерел і прискорення оборотності засобів; розробка шляхів використання виявлених резервів та контроль за виконанням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаев Ю.В. Аналіз ефективності господарської діяльності підприємств в умовах ринку : Навч. пос. / Ю.В. Адаев. – К. : Фінанси і статистика, 2014. – 268 с.
2. Андрієнко В.С. Поняття та склад фінансової звітності в умовах гармонізації бухгалтерського обліку / В.С. Андрієнко // Наука молода. – 2016. – № 9. – С. 153–157.
3. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. / О. Я. Базілінська . – 2-ге вид . – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
4. Барановська О.М. Аналіз фінансового стану як інструмент запобігання кризі та виведення підприємства з неї / О.М. Барановська // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – 2008. – № 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vpabia/2008_12/stat/UDK%20334.htm.pdf.
5. Білик М.Д. Фінансовий аналіз : Навч. пос. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Пришуляк та ін. – К. : КНЕУ, 2013. – 132 с.
6. Бочуля Т. В. Бухгалтерський облік, контроль і аналіз : проблеми теорії та методології : монографія / Т. В. Бочуля – Київ, 2013. – 606 с.
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність [навчальний посібник для студентів вузів] / Ф.Ф.Бутинець, Н.М.Малюга – Житомир : ЖІТІ, 2006. – 480 с.
8. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік : Підручник / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, З.Ф. Канурна, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська – Житомир : ПП “Рута”, 2014. – 192 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф.Бутинець , А. М. Герасимович, Г.Г Крейцев та ін.. – Житомир: ПП “Рута”, 2010. – 756с.
10. Василюк М.М. Організація обліку : [навч.-метод. посібник] /

М.М. Василюк, Т.М. Гнатюк, В.В. Шкромиди, Н.Б. Мельник. – Івано-Франківськ. 2013.– с. 340.

11. Ващенко Л. О. Оцінка методичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємств / Л. О. Ващенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал “Інноваційна економіка”. – 2009. – № 1. – С. 97–100.

12. Верига Ю. А. Звітність підприємств : навч. посіб. / Ю. А. Верига, З. М. Левченко, І. Д. Ватуля. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 776 с.

13. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік : теорія та практика : навч-практ. посіб. / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.

14. Волкова Н. А. Економічний аналіз управління діловою активністю підприємства / Н. А. Волкова // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: збірник тез доповідей учасників XI міжнародної наукової конференції – Київ: ППНВ, 2013. – С. 181-184. – Режим доступу : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4690>

15. Гейер Е. С. Звітність підприємства : навчальний посібник / Е. С. Гейер, О. М. Головащенко, О. А. Наумчук, Л. І. Тимчина. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2014. – 435 с.

16. Господарський Кодекс України від 4 лютого 2005 р. № 2424-IV (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

17. Денисенко М. П. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств / М. П. Денисенко, О. В. Зазимко // АГРОСВІТ № 10. – 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.agrosvit.info/pdf/10>

18. Дєєва Н.М. Фінансовий аналіз : Навч. пос. / Н.М. Дєєва. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 328 с.

19. Дубоделова А.В. SWOT-аналіз конкурентних можливостей підприємства / А.В. Дубоделова, М.В. Гербут. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2009_657/03

20. Д'яченко І. І. Методичне забезпечення аналізу ділової активності

підприємства [Електронний ресурс] / І. І. Д'яченко // Управління розвитком. – 2014. – № 10. – С. 140-142 – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_10_54

21. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Законодавство України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

22. Закон України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” від 16. 10. 2012 р. № 5463- VI, із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>

23. Зигрій О.В. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі показників звітності: розрахунковий підхід // О.В. Зигрій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/eldorado/Downloads/inek_2014

24. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua

25. Кащенко Н. Б. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посіб. / Н. Б. Кащенко, Н. М. Гаркуша, Т. О. Сидорова, Г. Г. Лисак. – Х. : ХДУХТ , 2013. – 396 с.

26. Кіндрацька Л. М. Звітність у загальній обліковій системі суб'єктів господарювання : розвиток та вдосконалення / Л. М. Кіндрацька // Вісник Львівської комерційної академії. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. – Вип. 35. – С. 175–178.

27. Кожанова Є.П. Економічний аналіз : Навч. пос. / Є.П Кожанова, І.П. Отенко – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2013. – 208 с.

28. Копчак Ю.С. Метод визначення фази неплатоспроможності підприємств. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2008_4_1/30.

29. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз :навч. посіб. / Р. О. Костирко. – Х. :Фактор,2007. – 784с.
30. Купалова Г. І. Теорія економічного аналізу : навчальний посібник / О. Д. Василюк. – К. : Знання, 2008. – 639 с.
31. Кучер В.Г. Фінансовий аналіз: Навч. пос. / В.Г. Кучер. – К. : КНЕУ, 2013. – 366 с.
32. Л. С. Крючко Оцінка фінансового стану підприємства – сутність та необхідність / Крючко Л. С. // Ефективна економіка. – С .54-60.
33. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л.А. Лахтионова. – Монографія – К. : КНЕУ, 2015. – 380 с.
- 34.Лень В.С. Звітність підприємств: Підручник.: Навч.посіб. / В.С. Лень В.В. Гливенко, М.П. Бочок, Л.П. Іванов – К.: Знання–Прес, 2016.
35. Лень В.С. Фінансовий облік : навчальний облік / В. С. Лень. – К. : ВЦ “Академія”, 2011. – 608 с.
36. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік : Підручник / О. В. Лишиленко. – К. : Вид-во “Центр навчальної літератури”, 2010. – 528 с.
37. Лісовський В.В., Аналіз фінансового стану підприємства / В.В. Лісовський, О.Г.Денисюк: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17chromeexte>
38. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності затверджено наказом Міністерства фінансів України від 11.04.2013р. № 476 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0862-03>
- 39.Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. № 433, [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382859
40. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : Навч. пос. / О.В. Мец – К. : КНЕУ, 2015. – 132 с.

41. Мешкова Н. Л. Економічна сутність ділової активності промислового підприємства [Електронний ресурс] / Н. Л. Мешкова // Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 1. – С. 36-39. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2013_1_8
42. Митрофанов Г.В. Фінансовий аналіз: Навч. пос. / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 301 с.
43. Міщенко А.П. Стратегічне управління : Навч. пос. / А.П. Міщенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2014. – 336 с.
44. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
45. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія. – У 3-х т. – Т. 1 / С.В. Мочерний. – К. : Вид-во “Академія”, 2000. – 864 с.
46. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань” від 02.09.2014 № 879 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Консолідована фінансова звітність” Наказ Міністерства України від 27.06.2013р. № 628 із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” Наказ Міністерства України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
49. Носова Є. Система показників оцінки фінансового стану підприємства / Є. Носова // Економіка України. – 2012. – № 13. – С.53–56.
50. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т. А. Обущак // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №9. – С.11–15.
51. Олійничук В. М. Інформаційна місткість фінансової звітності та її

роль в управлінні підприємством / В. М. Олійничук // Сталий розвиток економіки. – 2011. – №4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_4/213.pdf

52. Олійничук В. М. Фінансовий облік : навчально-виробничий посібник / В. М. Олійничук, В. М. Якубів, Д. І. Шеленко. – Івано-Франківськ : 2011. – 441 с.

53. Орлов І.В. Звітність підприємств: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.В. Орлов.–Житомир: ЖДТУ, 2008. – 484с.

54. Орлова В. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / В. К. Орлова, М. С. Орлів. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.

55. Островська О.А. Оцінка фінансового стану підприємств в умовах стандартизації фінансової звітності / О.А. Островська. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2017. – № 2. – С. 28-35.

56. Павленко О.І. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства / О.І.Павленко // Науково-виробничий журнал “Бізнес-навігатор”.–2010.–№2(19).–С.72–78.

57.Пархоменко В.М. Вдосконалення бухгалтерського обліку – складова економічного зростання / В.М. Пархоменко // “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації”. – 2015 – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Foxtrot/Downloads/boaa_2015_2_20.pdf.

58. Пивоваров М.Г. SWOT-анализ производственно-хозяйственной деятельности малых предприятий / М.Г. Пивоваров, А.М. Шаповалов. – М. : БИНОМ, 2013. – 312 с.

59. Пилипенко Л. М. Фінансова звітність: відповідність сучасним інформаційним потребам управління та регулювання ринковою економікою / Л. М. Пилипенко // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2011. – №720. – С. 230–233.

60. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу,

зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua

61. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – К. :Каравела, 2011. – 520с.

62. Податковий Кодекс України № 1084-VIII від 12.04.2016 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

63. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : Підручник / А. М. Поддєрьогін, Л.Д. Буряк, Г.Г. Нам, А.М. Павліковський, О.В. Павловська, В.З. Потій, А.П. Куліш, О.О. Терещенко, Н.П. Шульга, С.А. Булгакова. – К. : КНЕУ, 2015. – 460 с.

64. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Доходи” Наказ Міністерства України № 290 від 29.11.99 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua

65. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” Наказ Міністерства України № 318 від 31.12.99 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua

66. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність ” Наказ Міністерства України № 617 від 7.11.2003 р. [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. – Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

67. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 6 “Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах” [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. – Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

68. Положення про Державну фінансову інспекцію України від 23. 04. 2011 р. № 310 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/499/2011>

69. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879

[Електронний ресурс] : база даних інформаційно-правової системи “ЛІГА”. – Режим доступу : <http://www.liga.net>

70. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку подання фінансової звітності” від 28 лютого 2000 р. № 419 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

71. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу : навч. посіб. / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 430 с.

72. Руда Р.В. Аналіз фінансового стану підприємств та його значення в сучасних умовах / Р.В.Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу.–2009. –№3(7). –С. 54–59 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org>

73. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. / Г. В.Савицька. – К.: Знання, 2007.–668с.

74. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2008. – 411 с.

75. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – К. : Знання, 2012. – 647 с.

76. Суторміна В.М. Фінанси зарубіжних корпорацій : Навч.-метод. пос. / В.М.Суторміна – К. : Центр навчальної літератури, 2015. – 358 с.

77. Терещенко О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства / О. Терещенко // Економіка України. – 2003. – № 8. – С. 38–44.

78.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: [підручник] / Н.М. Ткаченко. – [3-є вид., допов. і перероб.]. К.: Алерта, 2008. – с. 926.

79. Хом’як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посіб. / Р.Л.Хом’як. Львів: Бухгалтерський центр “Ажур”, 2018. – 440с.

80. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. [Електронний ресурс].

Режим доступу : www.rada.gov.ua

81. Чацкіс Е. С. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. / Ю. Д. Чацкіс, Е.С. Гейер, О. А. Наумчук, І.О. Власова . – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 564 с.

82. Шамота Г. М., Малиш Д. О. Дослідження підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства / Г.М. Шамота, Д.О. Малиш // БІЗНЕСІНФОРМ. – № 3. – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.business-inform.net/pdf/2013/3_0/271_278.pdf

83. Шеверя Я. В. Регулювання та якість фінансової звітності в Україні / Я. В. Шеверя // Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nbuv.gov.ua>

84. Шигун М. М. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації // Міжнародний збірник наукових праць / М.М. Шигун, В. О. Іваненко. – №3. – 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/432.pdf>

Додатки

Додаток А

Ранжований ряд зацікавлених користувачів звітності

<i>Категорія користувачів</i>	<i>Причина присвоєння рангу</i>
Інвестори	Оптимально подана у звітності інформація про підприємство дасть змогу залучити інвесторів, що призведе до додаткового впливання капіталу у виробництво та розширення діяльності. Основним джерелом інформації для інвесторів є фінансова звітність
Комерційні банки	Залучення фінансових коштів на умовах довгострокового або короткострокового кредитування дасть змогу підприємствам здійснювати поточну діяльність та розширене відтворення. Основним джерелом інформації для банків є фінансова звітність, але можливі додаткові запити працівників банку
Власники підприємств	Рішення власників підприємства можуть призвести до додаткового впливання капіталу, а можуть, навпаки, до відволікання капіталу з виробництва. Фінансова звітність є джерелом інформації про господарство, але не єдиним. Це залежить від складу власників та розміру підприємства
Постачальники та підрядники	Укладання тривалих контрактів, яке призводить до стабільності у виробництві. Фінансова звітність може вивчатися при укладанні договорів, але основою контрактів, що укладаються є репутація підприємства
Покупці та замовники	Укладання тривалих контрактів і освоєння нових сегментів ринку. Фінансова звітність може вивчатися, але головним чинником у цьому випадку виступає закон попиту і пропозиції
Держава та позабюджетні фонди	Оптимально сформована фінансова звітність дає змогу оптимізувати податкові та соціальні виплати і отримувати від держави підтримку у певних питаннях. Звітність є одним із джерел інформації про підприємство поряд з іншими звітами
Робітники підприємств	Гарні фінансові та соціальні показники дають змогу за необхідності залучити додаткові трудові ресурси. Звітність може використовуватися як джерело інформації, але, як правило, це рідкісне явище

Додаток Б

Авторські підходи до класифікації видів звітності

<i>№ п/п</i>	<i>Автор</i>	<i>Види звітності</i>
1	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”	Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності
2	Л. М. Біла	За ознакою придатності задоволення потреб користувачів: бухгалтерську, яка включає фінансову і соціальну, статистичну, оперативну і податкову
3	Ю. А. Верига, З. М. Левченко	За видами обліку: управлінську, бухгалтерську і статистичну
4	С. М. Гольцова І. Й. Плікус	Бухгалтерська звітність поділяється на фінансову, податкову, статистичну, спеціальну та іншу
5	Е. С. Гейср	Щодо представлення користувачам: внутрішня та зовнішня (фінансова (бухгалтерська) звітність), статистична, інші види звітності)
6	Л. М. Кіндрацька	Залежно від призначення даних, форми, способу і частоти подання: оперативна, статистична, майнова, фінансова, центральна, відомча
7	І. В. Орлов	За економічним змістом: внутрішня і зовнішня (фінансова, статистична, податкова)

Додаток В

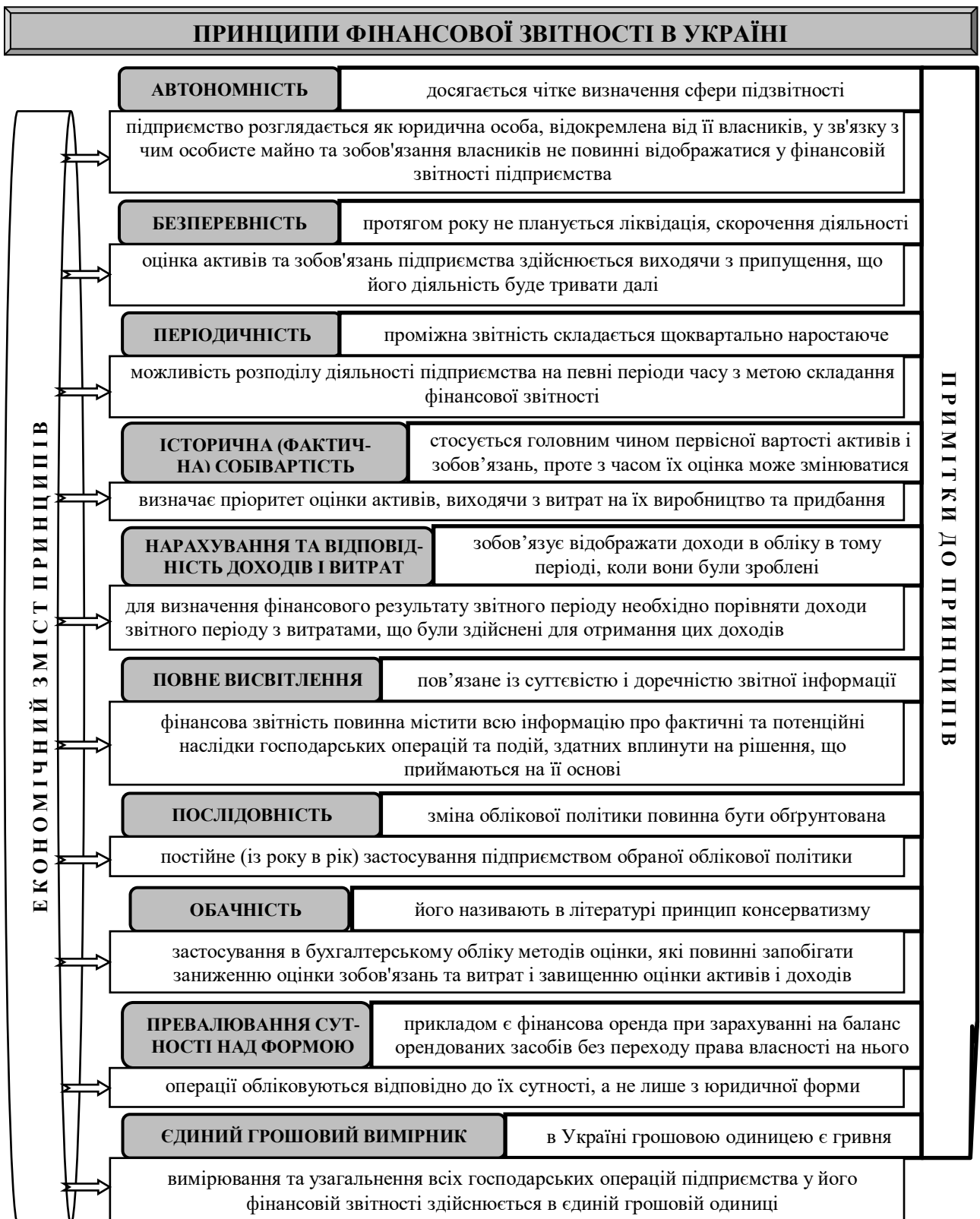

Рис. Принципи фінансової звітності.

Додаток Д

Інтереси користувачів фінансової звітності

<i>Користувачі</i>	<i>Інтереси</i>	<i>Джерела інформації</i>
1. Менеджери підприємства	Оцінка ефективності виробничої і фінансової діяльності; прийняття управлінських і фінансових рішень	Внутрішні звіти; фінансова звітність підприємства
2. Органи оподаткування	Оподаткування	Фінансова звітність, податкова звітність, дані внутрішніх перевірок
3. Акціонери	Оцінка адекватності доходу ступеню ризику зроблених інвестицій; оцінка перспектив виплати дивідендів	Фінансова звітність
4. Кредитори	Визначення ступеня наявності ресурсів для погашення кредитів і сплати відсотків	Фінансова звітність, спеціальні довідки
5. Постачальники	Визначення наявності ресурсів для оплати поставок	Фінансова звітність
6. Покупці	Оцінка тривалості функціонування підприємства	Фінансова звітність
7. Службовці	Оцінка стабільності і рентабельності діяльності підприємства з метою визначення перспективи своєї зайнятості, отримання фінансових та інших пільг і виплат від підприємства	Фінансова звітність
8. Статистичні органи	Статистичні повідомлення	Фінансова звітність, статистична звітність

Додаток Е

№ п/п	Назва документу	Затверджено	Призначення
1.	Перелік видів діяльності, щодо яких складається зведена фінансова звітність	Наказ Мінфіну України від 24.02.2000 р. № 37	Встановлює перелік видів діяльності щодо яких складається зведена фінансова звітність
2.	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку]	Наказ Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності
3.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [60]	Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291 із змінами і доповненнями	Є переліком рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку
4.	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [24]	Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291 із змінами і доповненнями	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації
5.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва	Наказ Мінфіну України від 19.04.2001. № 186 із змінами і доповненнями	Є переліком рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) СМП у бухгалтерському обліку
6.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [48]	Наказ Мінфіну України від 07.02.2013р. № 73 із змінами і доповненнями	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів
7.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» [47]	Наказ Мінфіну України від 27.06.2013р. № 628 із змінами і доповненнями	Визначається порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності

Додаток Ж

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство Зустріч з Вами Олександрівна Дата (рік, місяць, число) 2016 01 01
Територія Сходу за ЄДРКУ 7703957
Організаційно-правова форма господарювання за КОАТУ 61000000
Вид економічної діяльності Виробництво харчових продуктів за КВЕД 01 11
Середня кількість працівників 110
Адреса, телефон м. Київ, вул. Телешівська 129 2-66-76
Одиниця виміру: тис. грн. без десятикопійного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зроблено підписку «х» у відповідній колонці)
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД		1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	529	484
первісна вартість	1001	529	484
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	694	181
Основні засоби	1010	32059	30489
первісна вартість	1011	42888	43128
знос	1012	10829	12339
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	330	310
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
Інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова збиторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	33642	31864
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10442	14091
Поточні біологічні активи	1110	6136	7466
Добірська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	736	272

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	5400	6300
~~Зобов'язання~~	~~1601~~	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
Довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
Товари, роботи, послуги	1615	3039	3150
Розрахунками з бюджетом	1620	4	4
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
Розрахунками зі страхування	1625	105	112
Розрахунками з оплати праці	1630	227	241
~~Поточна кредиторська заборгованість за державними гарантіями~~	~~1635~~	~~4~~	~~4~~
~~Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з уцінки~~	~~1640~~	-	-
~~Поточна кредиторська заборгованість за внутрішніми розрахунками~~	~~1645~~	4	63
~~Поточна кредиторська заборгованість за страховими внесками~~	~~1650~~	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
~~Відшкодування майбутніх доходів з переуступок~~	~~1670~~	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	726	692
Усього за розділом III	1695	9572	7872
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Зобов'язання з гарантії державного пенсійного фонду	1700	-	-
Баланс	1900	52864	56901

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

2

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	—	—
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	—	—
Накопичені курсові різниці	2410	—	—
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	—	—
Інший сукупний дохід	2445	—	—
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	—	—
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	—	—
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	—	—
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6997	4442

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	39463	39801
Витрати на оплату праці	2505	3572	3140
Відрахування на соціальні заходи	2510	1328	1168
Амортизація	2515	1989	1530
Інші операційні витрати	2520	1630	1604
Разом	2550	47982	47243

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	—	—
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	—	—
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	—	—
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	—	—
Дивіденди на одну просту акцію	2650	—	—

Керівник

Головний бухгалтер